

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Факультет міжнародного бізнесу та менеджменту
Кафедра міжнародного бізнесу, логістики та менеджменту

*Курей О.А., Врабель Т.Т., Бевзюк Є.В., Кляп М.І., Федурця В.П., Черленяк І.І.,
Балога Е.І., Дюгованець О.М.*

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДЛЯ НАПИСАННЯ КУРСОВИХ
ТА ВИПУСКНИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ
БАКАЛАВРА, СПЕЦІАЛІСТА ТА МАГІСТРА

Для студентів денної та заочної форм навчання

Методичні вказівки для написання курсових та випускних кваліфікаційних робіт бакалавра, спеціаліста та магістра для студентів напряму підготовки 6.030206 «Міжнародний бізнес» та спеціальностей 7.03020601, 8.03020601 «Міжнародний бізнес» галузі знань 0302 «**Міжнародні відносини**» всіх форм навчання. – УжНУ, 2013. – 52 с.

Розробники: Курей О.А., Врабель Т.Т., Бевзюк Є. В., Кляп М. І., Федурця В. П., Черленяк І. І., Сойма С.Ю., Балого Е. І., Дюгованець О.М.

Рецензенти:

Приходько В.О. професор, доктор економічних наук, в.о. зав.кафедри міжнародних економічних відносин

Жуков С.А. кандидат економічних наук, доцент, старший науковий співробітник, доцент кафедри світового господарства та економічної теорії

Рекомендовано кафедрою

Протокол № 4

від „03” жовтня 2013 р.

©ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2013

Зміст

Загальні положення.....	4
1. Графік підготовки курсових та кваліфікаційних дипломних робіт бакалавра, магістра та спеціаліста.....	8
2. Етапи наукового дослідження.....	9
2.1. Підготовчий етап.....	9
2.2. Інформаційний етап.....	9
2.3. Етап реконструкції.....	11
2.4. Пояснювальний або аналітичний етап.....	12
2.5. Наративний етап. Написання тексту роботи.....	12
3. Вимоги до оформлення курсових і дипломних робіт.....	14
3.1. Вимоги до оформлення курсової роботи.....	14
3.2. Вимоги до оформлення кваліфікаційної дипломної роботи бакалавра.....	16
3.3. Вимоги до оформлення кваліфікаційної дипломної роботи спеціаліста.....	21
3.4. Вимоги до оформлення кваліфікаційної дипломної роботи магістра.....	23
4. Основні вимоги до оформлення наукової роботи.....	25
4.1. Вимоги до оформлення основного тексту та використаних джерел.....	25
4.2. Оформлення допоміжних матеріалів.....	26
4.3. Оформлення резюме.....	28
5. Захист наукових робіт.....	28
5.1. Підготовка дипломної роботи до захисту та його організація.....	28
5.2 Загальні критерії оцінювання наукової роботи.....	30
Додатки.....	32

Загальні положення

Виконання конкретної науково-дослідної роботи проводиться в декілька етапів. На першому етапі формуються її тема і мета, рекомендуються літературні джерела, здійснюється загальне ознайомлення з літературними джерелами, складається короткий план-проспект дослідження і загальний календарний план виконання роботи.

Робота з наявною літературою та іншими джерелами інформації є первинним науковим пошуком. Тому, починаючи наукову розробку, студент зобов'язаний ознайомитись зі станом інформації з даного питання, врахувати і максимально використати матеріали досліджень, проведених раніше.

Студенти напряму підготовки та спеціальностей «Міжнародний бізнес» в процесі навчання виконують 2 курсові роботи, а по закінченню - дипломну роботу, мета яких - закріпити елементи науково-дослідної роботи студента, отримати додаткову інформацію з дисципліни на стадії первинного наукового пошуку і показати на випуску свою готовність вирішувати теоретичні і практичні завдання зі своєї спеціальності.

Елементи наукового пошуку, які містяться в курсових роботах з обраного напряму дослідження, мають, як правило, знайти своє відбиття і продовження в реальній дипломній роботі.

Курсова робота – один із видів наукової роботи, самостійне навчально-наукове дослідження студента, виконується на 2 і 3 курсах денної та заочної форм навчання з дисциплін «Міжнародні економічні відносини» та «Міжнародний фінансовий менеджмент» відповідно. Виконання курсової роботи має за мету дати студентам навички проведення наукового дослідження, розвинути у них уміння творчої самостійної роботи, оволодіння загальнонауковими і спеціальними методами сучасних наукових досліджень, поглибленим вивченням будь-якого питання, теми навчальної дисципліни. Згідно з Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах України курсова робота виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Тематика курсових робіт має відповідати завданням навчальної дисципліни і тісно пов'язуватися з практичними потребами конкретного фаху. Керівництво здійснюється, як правило, найбільш кваліфікованими викладачами кафедри міжнародного бізнесу та світової політики.

Курсова робота допомагає студенту системно показати теоретичні знання з вивченої дисципліни, оволодіти первинними навичками дослідної роботи (на другому курсі – в основному з інформаційними матеріалами, на третьому – бажано з практичними даними роботи конкретних підприємств), збирати дані, аналізувати, творчо осмислювати, формулювати висновки, пропозиції та рекомендації з предмету дослідження. Виконуючи курсову роботу студент повинен продемонструвати знання і вміння правильно організувати дослідну роботу, оформити її результати і показати готовність до виконання підсумкової роботи з фаху. Виконання курсової роботи повинне сприяти поглибленому засвоєнню лекційного курсу і отриманню навичок у галузі вирішення практичних завдань. Це потребує від студента не тільки знань загальної і спеціальної літератури з теми, а й умінь проводити економіко-математичні, експертні та інші дослідження, пов'язувати питання теорії з практикою, робити узагальнення, формувати висновки та пропозиції з поліпшення ефективності міжнародних економічних відносин.

На якість курсової роботи суттєво впливає вміння використання практичного матеріалу. Підбір даних підприємства, їх критичне осмислення та обробка є досить важливим етапом у підготовці і написанні курсової роботи.

Курсова робота повинна бути логічно побудованою й мати характер цілісного й завершеного самостійного дослідження.

Бакалаврська робота – це випускна (дипломна) кваліфікаційна робота, яка є підсумковим етапом навчання відповідного ступеня вищої освіти, на якому студент виконує самостійну роботу. У більшості випадків бакалаврська робота є поглибленою розробкою теми курсової роботи студента-випускника. Нею передбачено систематизацію, закріплення, розширення теоретичних знань і практичних умінь зі спеціальності та застосування їх при вирішенні конкретних наукових, виробничих та інших завдань. Успішний захист роботи є підставою для присвоєння випускнику

Державною екзаменаційною комісією (ДЕК) кваліфікації відповідно до чинного "Переліку напрямів підготовки", розробленого Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України та видання йому державного документа про вищу освіту.

Основними завданнями виконання дипломної роботи є:

- закріплення та поглиблення теоретичних знань та набуття умінь самостійного вирішення конкретних завдань підприємств, що ведуть зовнішньоекономічну діяльність;
- набуття умінь самостійного аналітичного опрацювання та обґрунтування конкретних проблем розвитку міжнародного бізнесу;
- розвиток умінь студента самостійно систематизувати та аналізувати літературу з теми, оволодіння методикою досліджень узагальнень та логічного викладу матеріалу.

В дипломній роботі студент повинен:

- показати міцні теоретичні знання з обраної теми та вміння проблемно їх застосовувати;
- обґрунтувати актуальність теми, відповідність її сучасному стану розвитку науки, практичним завданням галузі;
- уміти критично аналізувати монографічні та періодичні видання з теми, узагальнювати матеріали діяльності підприємств і організацій, робити висновки і пропозиції;
- дати характеристику історії досліджуваної проблеми;
- показати вміння та навички в проведенні експерименту, аналізу і розрахунків, володіння сучасною обчислювальною технікою;
- уміти узагальнювати результати, застосовувати сучасні методи оцінки економічної і соціальної ефективності запропонованих заходів, лаконічно формулювати висновки і аргументації, обґрунтувати практичні рекомендації виробництву.

Загальними вимогами до бакалаврської роботи є:

- цільова спрямованість;
- чітка побудова;
- логічна послідовність викладу матеріалу;
- глибина дослідження і повнота висвітлення питань;
- переконливість аргументацій;
- стислість і точність формулювань;
- конкретність викладу результатів роботи;
- доказовість висновків і обґрунтованість рекомендацій;
- грамотне оформлення.

Кваліфікаційна дипломна робота спеціаліста є підсумковою кваліфікаційною роботою, в якій студент вирішує комплекс взаємопов'язаних професійних задач відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ) спеціаліста.

Дипломна робота спеціаліста, як і дипломна робота бакалавра, має кваліфікаційний характер. Під цим розуміють те, що при виконанні дипломної роботи майбутній спеціаліст повинен виявити вміння вирішувати типові задачі, окреслені в ОКХ спеціаліста і характерні для його наступної практичної діяльності. З іншого боку, дипломна робота призначена для того, щоб викладачі в процесі виконання і при захисті цієї роботи мали змогу об'єктивно визначити, наскільки у студента сформовані вміння до вирішування даних типових задач і зробити висновок щодо відповідності його підготовки вимогам, зумовленим ОКХ.

Дипломна робота відрізняється від попередніх курсових робіт і дипломної роботи бакалавра не тільки тривалістю виконання і як наслідок - більшим об'ємом та кількістю одержаних студентом результатів, але й глибиною їх аналізу, ступінню узагальнення, більш глибоким розумінням місця і значення цих результатів у вирішенні дослідницьких задач з даної тематики, що складають відповідну науково-технічну проблему.

Дипломна робота має такі цілі:

- придбання навичок самостійного виконання значних за обсягом наукових досліджень під керівництвом наукового керівника;
- закріплення та розширення знань з лекційних курсів та семінарсько-практичних тем, які вивчались згідно з навчальним планом;
- придбання та поглиблення теоретичних та практичних знань у галузі міжнародного бізнесу, які не входили безпосередньо до навчального плану;

- придбання та закріплення навичок роботи зі спеціальною науково-технічною літературою;
- придбання навичок використання ПЕОМ для опрацювання результатів, виконання обчислювань, моделювання і планування експерименту, для електронного відображення текстової та графічної інформації, а також для пошуку науково-технічної інформації за допомогою системи Інтернет або локальних інформаційних систем.

Як відмічалось, в процесі виконання дипломної роботи студент повинен підтвердити наявність навичок і знань, здобутих у попередній період навчання, і вміти застосувати їх при вирішенні завдань, що входять до дипломної роботи.

Виконанню дипломної роботи передують переддипломна практика. Вихідні дані та результати, одержані при проходженні переддипломної практики, використовуються у дипломній роботі.

До початку виконання дипломної роботи студент має бути добре обізнаним з науковою літературою; має розуміти проблеми даного напрямку; орієнтуватись у суміжних питаннях; володіти необхідними методами конкретно-економічних досліджень; вміти формулювати висновки та обмірковувати одержані результати в порівнянні з літературними даними. У процесі виконання дипломної роботи студент повинен творчо використовувати стандартні методи, якими він оволодів раніше, для рішення нестандартних задач, а також має виконувати комплексні дослідження, які проводяться із застосуванням наукових методів, що інформативно доповнюють один одне.

Магістерська робота (кваліфікаційна дипломна робота магістра) завершує навчальну та наукову підготовку студента-магістранта в університеті.

Дипломна робота магістра є одним із видів самостійної роботи студента та є оригінальним, завершеним науковим дослідженням у певній галузі знань, має внутрішню єдність та містить сукупність результатів, положень, що пропонуються для публічного захисту.

Робота магістра виконується відповідно до вимог щодо наукових досліджень і має засвідчити професійну зрілість випускника, виявити його спеціальну та загальнонаукову підготовку, вміння застосовувати здобуті в університеті знання для розв'язання науково-практичних завдань, здатність до проведення досліджень, систематизації та свідомого засвоєння знань, наявність у її автора навичок наукової роботи.

Керівником дипломної роботи магістра є досвідчений викладач кафедри, котрий має науковий ступінь доктора або кандидата наук, вчене звання та здійснює наукові дослідження відповідного напрямку.

Науковий керівник дипломної роботи магістра:

- надає допомогу студенту у виборі теми роботи, складанні її розгорнутого плану;
- організує і керує науково-дослідною роботою студента;
- керує підготовкою кваліфікаційної роботи магістра;
- дає відгук на магістерську роботу і характеристику професійних та особистих (аналітичних, дослідницьких, світоглядних та інших) якостей студента;
- сприяє підвищенню загальної культури студента.

Кваліфікаційна робота магістра є закінченим науковим дослідженням, вона повинна мати внутрішню єдність та свідчити про підготовленість автора до виконання самостійної наукової або творчої професійної роботи з використанням теоретичних знань і практичних навичок.

Кваліфікаційна робота магістра є важливим підсумком магістерської підготовки, у зв'язку з чим зміст роботи та рівень її захисту враховуються як один з основних критеріїв для оцінки якості реалізації відповідної освітньо-професійної програми. Вона повинна продемонструвати вміння автора стисло, логічно, аргументовано і стилістично грамотно викладати матеріал.

Дипломна робота магістра виконується на основі поглибленого вивчення спеціальної вітчизняної та зарубіжної літератури, передового досвіду з обраної теми, а також результатів власних досліджень реального об'єкта з метою вирішення визначених професійних завдань.

Зміст роботи можуть становити результати теоретичних та експериментальних досліджень, розробка нових методів і методичних підходів.

Метою написання дипломної роботи магістра є:

- систематизація, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань студента, їх застосування при вирішенні конкретних наукових, науково-дослідних і професійних завдань;

- розвиток навичок самостійної наукової роботи, оволодіння методикою теоретичної, експериментальної та науково-пошукової діяльності, проведення самостійного дослідження (експерименту) при вирішенні наукових проблем;
- діагностика рівня підготовленості студента до практичної професійної або науково-дослідної діяльності;
- набуття досвіду аналізу результатів досліджень, що були отримані, формулювання висновків і положень;
- набуття навичок написання і оформлення наукової праці та отримання досвіду її публічного захисту.

У процесі підготовки і захисту дипломної роботи магістра студент повинен продемонструвати:

- здатність творчо мислити;
- вміння проводити бібліографічну роботу із залученням сучасних інформаційних технологій;
- здатність формулювати мету дослідження;
- вміння складати техніко-економічне обґрунтування проведення дослідження;
- володіння методами і методиками досліджень, які використовувались у процесі роботи;
- здатність до наукового аналізу отриманих результатів, розробки висновків і положень, вміння аргументовано їх захищати;
- вміння оцінити можливості використання отриманих результатів у науковій та практичній діяльності;
- володіння сучасними інформаційними технологіями для здійснення досліджень та оформлення наукової роботи.

Дипломна робота магістра є індивідуальною та виконується кожним студентом одноосібно.

До захисту допускаються тільки ті дипломні роботи магістра, за результатами яких студент має опубліковану статтю у наукових журналах чи збірниках або тези виступів на міжнародних і всеукраїнських конференціях (публікація може бути одноосібною або підготовленою разом з науковим керівником). Матеріал може бути поданий до друку, про що свідчить відповідний документ.

Курсові та дипломні роботи мають бути написані державною мовою або мовою, що вивчається студентом як іноземна. У роботах не повинно бути переписаних з підручників положень і формулювань, а допускаються лише посилання на них. Заборонено також вміщувати ксерокопії, чи іншим способом виготовлені копії малюнків, графіків, таблиць тощо (такі копії можуть вміщуватися тільки у додатках).

До захисту дипломних робіт допускаються студенти, які виконали всі вимоги навчального плану, пройшли і захистили виробничу практику, подали в установленний термін дипломну роботу і позитивні відгуки на неї.

Оцінювання письмової роботи відбувається у вигляді відкритого захисту тез роботи перед фаховою комісією.

За рішенням кафедри та за поданням викладача – наукового керівника робіт, захист кращих із них може проводитись публічно на спеціально організованій студентській конференції. Це дозволить покращити якість студентських робіт та допомогти їм обмінюватися своїми здобутками, а також отримати ще й іншу важливу навичку: вміння презентувати свій текст, публічно захищати висловлені тези, долати страх перед аудиторією.

1. Графік підготовки курсових та кваліфікаційних дипломних робіт бакалавра, магістра та спеціаліста

Затвердження тем і керівників курсових робіт, кваліфікаційних робіт бакалавра, спеціаліста та магістра відбувається протягом двох останніх тижнів вересня та першого тижня жовтня у такому порядку:

- До кінця вересня студенти обирають теми курсових та кваліфікаційних робіт із «Орієнтовного переліку тем курсових та кваліфікаційних робіт», затвердженого кафедрою міжнародного бізнесу та світової політики. Якщо студент здійснює наукові дослідження по темі, яка не врахована в «Орієнтовному переліку», то він може, за підтримки наукового керівника студентського дослідження, запропонувати свою тему роботи. Темі затверджуються згідно з поданою студентом на кафедру заявою (додатки А, Б). Після того, як розгляд пропозицій студентів і затвердження тем відбулися, студенти можуть змінювати теми лише за вмотивованою заявою, яка розглядається та затверджується на засіданні кафедри.
- Студенти заочної форми навчання обирають теми курсових та дипломних робіт до кінця першої сесії навчання.
- Закріплення теми дипломної роботи, призначення наукового керівника та консультантів (за необхідністю) затверджується розпорядженням декана факультету не пізніше 1 жовтня (для студентів денної форми навчання) та 1 листопада (для студентів заочної форми навчання залежно від графіка навчального процесу).
- Тиждень самостійної праці (як правило, середина - друга половина жовтня) повинен завершитися затвердженням планів робіт, поданих керівникові за відповідною заявою (додаток В).
- Останній навчальний день осіннього семестру є кінцевим терміном для подачі керівникові частини тексту роботи (вступ та один розділ)¹.
- На початку квітня студенти подають науковому керівникові перший варіант роботи².
- Кінець квітня, як правило, є терміном подачі кінцевого (виправленого) варіанту роботи³.
- Протягом травня керівники перевіряють роботи і подають відгуки та рецензії з пропонованою оцінкою; відбуваються захисти, за результатами яких автори кращих робіт отримують можливість представити їх на щорічній студентській конференції⁴.

Студент отримує на кафедрі календарний план підготовки роботи (додаток Г), згідно з яким готує матеріали та отримує відмітки в наукового керівника про виконання окремих етапів курсової роботи/дипломної роботи бакалавра, спеціаліста, магістера.

ВАЖЛИВО: при порушенні термінів календарного плану керівник курсової чи кваліфікаційної дипломної роботи питання допуску до захисту такої роботи виносить на розгляд засідання кафедри.

¹ - вступ та теоретичний розділ магістерської роботи студенти подають керівнику перед початком весняної заліково-екзаменаційної сесії.

² - перший варіант магістерської роботи подається керівнику після завершення переддипломної практики

³ - кінець листопада є терміном подачі кінцевого (виправленого) варіанту магістерської роботи

⁴ - протягом грудня керівники перевіряють магістерські роботи і подають відгуки та рецензії з пропонованою оцінкою.

2. Етапи наукового дослідження

У сучасній методології прийнято виділяти такі **етапи наукового дослідження**:

1. Вибір теми і формулювання дослідницького завдання (**підготовчий етап**).
2. Пошук джерел та літератури, опрацювання матеріалів (**інформаційний етап**):
 - 2.1. з'ясування об'єкта, предмета дослідження, визначення мети та завдань;
 - 2.2. складання робочої картотеки літератури;
 - 2.3. вивчення та конспектування літератури;
 - 2.4. складання попереднього плану роботи, узгодження його з керівником.
3. Встановлення фактів, їхня верифікація (**етап реконструкції**).
4. Інтерпретація фактів, встановлення зв'язків і залежностей між подіями і явищами (**аналітичний етап**).
5. Написання тексту роботи (**нарративний етап**).
6. Формування висновків та рекомендацій.
7. Подання чорнового варіанту роботи науковому керівникові.
8. Усунення зауважень, доопрацювання роботи.
9. Чистове оформлення роботи.
10. Захист роботи.

2.1. Підготовчий етап

Обираючи тему, варто враховувати й деякі універсальні правила: тема повинна бути достатньо вузькою, щоб була можливість розглянути її більш чи менш повно у межах роботи відносно невеликого обсягу. Однак вона повинна бути водночас і достатньо важливою, вартою уваги дослідника. Матеріали для дослідження теми повинні бути доступними або в бібліотеці ЗакДУ, або в інших бібліотеках міста. Вибирати теми варто в межах власної компетенції. Слід пам'ятати, що теми не є рівнозначними за складністю опрацювання. Є теми прості у виконанні, а є такі, що потребують кропіткої дослідницької праці. Є теми всебічно досліджені, але є й такі, дослідження яких потребуватиме значних зусиль і тривалого часу.

Тема наукової роботи є ширшим поняттям, порівняно з дослідницьким завданням (можна сказати, що вони співвідносяться як об'єкт та предмет дослідження). Якщо тема роботи окреслює певний феномен чи сюжет, на який спрямована увага студента, то дослідницьке завдання повинно максимально точно передати дослідницький задум, який автор намагається втілити у межах своєї праці. Дослідницьке завдання може містити наступні структурні елементи:

1. запитання;
2. проблема;
3. гіпотеза.

Після обрання й осмислення теми здійснюється аналіз стану розробки визначеної проблеми сучасною наукою.

2.2. Інформаційний етап

Цей етап передбачає пошук необхідної літератури у бібліотеках і архівах та її опрацювання. Фрагменти документів та наукової літератури, які студент згодом планує використати у тексті роботи, зберігаються у вигляді нотаток. **Нотатки** виконують на окремих картках, намагаючись дотримуватися принципу «один сюжет – один аркуш». Дослідникам дуже допомагає звичка зазначати у верхній частині картки джерело, з якого походить матеріал, а на полях – т.зв. «ключове слово», що допомагає пригадати, якій події, сюжетові чи особі присвячено даний фрагмент. Ще більше зусиль і часу варто інвестувати у зберігання бібліографічної інформації. До бібліографічної картки (зазвичай вона менша і виготовляється із цупкого паперу або картону) вносять відомості про автора, повну назву видання, типографську інформацію, а також локалізацію книги – бібліотеку чи приватну збірку в якій вона зберігається. Остання інформація виявиться дуже важливою, якщо виникне необхідність повторно звернутися до певних джерел, наприклад, щоб уточнити цитату (можна використовувати і електронне накопичення інформації).

Аналіз зібраного матеріалу передбачає його сортування і критичну оцінку. Важливо дотримуватися певної техніки такого дослідження, яка дозволяє досягнути економії часу та

зусиль. Передусім потрібно встановити наукову вартість кожної окремої позиції зібраної літератури (не лише «універсальну», а швидше вартість щодо конкретної теми та завдань роботи). Ця вартість визначає і порядок аналізу цієї літератури. Одночасно, слід мати на увазі що новіші праці, як правило, є повнішими і точнішими.

Вивчення літератури потрібно починати з праць, де проблема відображається в цілому, а потім перейти до вузких досліджень. Читання наукової праці обов'язково супроводжується записами, що дає змогу краще запам'ятати зміст прочитаного та зрозуміти сутність праці, що вивчається. Найкоротшою формою запису прочитаного є план – послідовний перелік питань, які розглядаються в науковій праці. Інша форма запису – анотація, яка являє собою стислий виклад змісту наукової праці. На анотацію схоже резюме. Складнішою і досконалішою формою записів є тези. Найдосконалішою формою записів є конспект.

Окремо слід відзначити випадки, коли студентське дослідження присвячене поглядам або вченню якогось автора на основі вивчення відповідних документів. Якщо це так, то аналізуючи матеріал, потрібно ділити його на наступні три групи:

1. Джерела, тобто праці основного персонажа вашої роботи, його сучасників, біографічні документи, і т. д; офіційні документи.
2. Дослідження, тобто праці написані на цю тему на основі джерел.
3. Допоміжна література (словники, довідники, енциклопедії).

Використання джерел. Звернення до праць інших авторів є абсолютно універсальною практикою. Таким чином можна продемонструвати, що нашу думку поділяють відомі та авторитетні дослідники. Можна використати працю відомого автора як приклад – такий підхід є особливо продуктивним, коли порівнюємо дві і більше позиції. Звернення до думок, фактів, сюжетів, викладених у працях попередників, дозволяє помістити наукову роботу у контекст певної наукової дискусії, пов'язати її із ширшими темами і сюжетами. Нарешті, таким чином ми можемо покритикувати тих авторів, з поглядами яких не погоджуємося. Використовувати праці інших авторів можна шляхом **цитування, перефразовування, або узагальнення.**

При виконанні дослівних виписок, які пізніше в тексті можуть стати цитатами, потрібно бути особливо обережними. Переписувати потрібно дослівно, включно з помилками і знаками пунктуації. До **дослівного цитування** необхідно вдаватися тільки тоді, коли мова джерела є своєрідною, живою, провокативною, або тоді, коли дослівна передача тексту є історично важливою. Цитування варто звести до мінімуму і вдаватися до нього лише тоді, коли воно справді необхідне.

Формальні правила цитування:

1. Цитата повинна бути дослівною.
2. Цитата не повинна бути надто довгою.
3. Цитата повинна подаватися у лапках і супроводжуватися посиланням на джерело.
4. Вилучення певних фрагментів, яке дозволяє уникнути довгого цитування, позначається трикрапкою (...).
5. Пояснення, які розривають текст цитати, подаються у квадратних дужках – [].
6. Цитати, які є незавершеним реченням, граматично узгоджуються із авторським текстом.

Перефразовування, переказування, як правило, становить матеріал для більшої частини тексту наукової роботи. Це означає, що вже на етапі нотаток студент починає писати текст своєї праці. У цьому випадку він намагається передати думку автора якнайближче до оригіналу, але використовуючи власну лексику. Вдаючись до цього способу необхідно також визнати авторство ідеї за допомогою посилань на джерела. Кроки, які дозволяють адекватно передати думки чужого тексту і при цьому уникнути плагіату є наступними:

- виділити основні ідеї;
- змінити структуру речень;
- використовувати синоніми або слова з подібним значенням, змінювати форми слів.

Узагальнення дозволяє одним реченням передати зміст цілого розділу або цілої авторської праці.

Нагадаємо, що перефразовуючи, узагальнюючи чи цитуючи праці інших авторів, ми передусім маємо на меті висловити власну позицію. Найголовніше, що при цьому слід пам'ятати – наша праця повинна бути передусім **нашою** працею, написаною **нашими** словами. Таким чином, ми використовуємо чужі тексти для того, щоб підтвердити власну думку, проілюструвати нашу

позицію, протиставити її думці авторитетів чи продемонструвати слабкість аргументації опонентів. Слід постійно стежити за тим, щоб наша думка не змішувалась у тексті із цитованою. **Дослівне запозичення чужого тексту, яке не супроводжується посиланням на джерело, називається плагіатом і суворо карається у науковому середовищі. Робота, автор якої допустився плагіату, знімається з розгляду незалежно від стадії підготовки без права її повторного захисту.**

Аналіз джерел і літератури. Критичний аналіз тексту передбачає дві основні процедури – структурний аналіз та оцінювання аргументів. У процесі *структурного аналізу* ми даємо відповіді на наступні запитання:

1. Які основні *висновки (твердження)* пропонує автор? Останні можуть бути висловлені прямо або непрямо, можуть виступати у формі рекомендацій, визначень, фактичних тверджень і т. д.

2. Які основні *докази* використав автор щоб довести свою тезу, яка структура цих доказів?

Оцінювання аргументів також передбачає пошук відповідей на кілька запитань:

1. Чи є докази переконливими (прийнятними)? Цей крок може включати оцінку фактичних тверджень, визначень, а також оціночних суджень.

2. Чи докази підтримують авторські твердження?

3. Чи існують інші міркування чи докази, що могли б підтримати або заперечити твердження автора?

4. Яке загальне враження постає від аргументації?

Після того, як потрібний матеріал зібрано і систематизовано, складається детальний план роботи та «Список використаних джерел та літератури».

«Список використаних джерел та літератури» слід розмішувати в алфавітному порядку за прізвищем першого автора або назвою джерела. Необхідно також зробити систематизацію джерел за схемою, зображеною на мал. 2.2.1:

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

I. Нормативно-правові документи

1.
2.
3.

II. Монографії, посібники, брошури, статті

4.
5.
6.

III. Іншомовні джерела

7.
8.
9.

IV. Інтернет-ресурси

10.
11.

Мал. 2.2.1. Оформлення списку використаних джерел та літератури

Зразки бібліографічного опису різних видів наукової літератури подані в **додатку Д**.

2.3. Етап реконструкції

Цей етап передбачає встановлення фактів. Щоб текст не був лише набором суб'єктивних думок, слід потурбуватися про достовірність фактів. Факти – каркас будь-якого дослідження і тому перевірка їхньої істинності (**верифікація**) невіддільна від роботи із довідковим апаратом. Перевірка достовірності інформації, яку зустрічаємо у джерелах, може вимагати різних розумових операцій. Часом найефективнішими кроками можуть бути звернення до довідкової літератури чи порівняльний аналіз відомостей, які містяться у різних документах. Важливо також вирішити, чи твердження походить із надійного джерела. Тому варто звернути увагу на *репутацію джерела* інформації, а також на *компетентність її автора*. Додатково звертаємо увагу на те, *первинним чи*

вторинним є джерело, на яке посилається автор. Корисно також знати, які суб'єктивні мотиви могли впливати на висновки автора (релігійні та політичні переконання, особисті та історичні обставини).

2.4. Пояснювальний або аналітичний етап

На цьому етапі створюється власне наукове знання. Якщо попередні етапи були присвячені переважно роботі з емпіричним (фактичним, дослідним) матеріалом, то цей передбачає ряд логічних операцій, спрямованих на його опис, аналіз, пошук зв'язків і залежностей між подіями і явищами. Дослідник намагається осмислити і порівняти наявні в його розпорядженні факти, можливі трактування цих фактів, відстежити тенденції і закономірності. На цьому етапі студент найповніше реалізує своє право на власне розуміння феномену чи сюжету, які є темою наукової роботи. Таке пояснення передбачає застосування певної ідеї, теорії, так званих «позаджерельних» (тобто теоретичних) знань.

2.5. Наративний етап. Написання тексту роботи

Курсова та дипломні роботи складається з таких частин:

1. Титульний аркуш
2. Анотація (до дипломних робіт).
3. Зміст
4. Вступ.
5. Основна частина (поділяється на кілька розділів, при необхідності, - підрозділи).
6. Висновки.
7. Список використаних джерел та літератури.
8. Додатки.
9. Резюме

Обсяг основного тексту роботи залежить від її виду (див. нижче).

До цього обсягу не включають титульний аркуш, анотацію, зміст, список використаних джерел та літератури, додатки, резюме. Також із загального обсягу тексту роботи виключають сторінки, які містять таблиці та рисунки, що займають площу цілого аркуша. Після завершення дипломної роботи студент складає анотацію до роботи, який стисло відображає головні аспекти роботи (додаток 3).

Опис результатів дослідження завжди є вибірковим. Одним із перших кроків у написанні тексту наукової роботи є укладання плану, яке передбачає поділ цілості на менші, але логічно між собою пов'язані частини. Залежно від теми, характеру фактичного матеріалу, методів, які використовувалися, дослідники найчастіше вдаються до хронологічного (такого, що розглядає явище у його розвитку в часі), предметного (тематичного) принципу укладання такого плану, або поєднують їх у формі предметно-хронологічного підходу. Обидва мають свої переваги і недоліки. *Хронологічний* підхід змішує важливе і неважливе, не відрізняє одноразових подій від подій «знакових». Суто хронологічний підхід до формування плану може зробити текст нудним і нечитабельним. Як методологічний підхід, що наслідує порядок подій, він вважається застарілим. На перший погляд, *предметний* спосіб виглядає набагато зручнішим, оскільки дозволяє проаналізувати явище в цілому, а також розглянути окремі його прояви. Але суто предметний порядок позбавляє текст єдності. Адже будь-які події відбувалися в часі, а отже не можна цілком виключити хронологію з тексту.

Незалежно від обраного принципу побудови, вдалий план наукової праці повинен відповідати кільком універсальним вимогам:

- теми кожного розділу однакові за важливістю, а самі розділи – приблизно однакові за обсягом;
- охоплювати весь матеріал, що відноситься до теми, але не включати нічого зайвого;
- теми і зміст окремих розділів не повинні «накладатися»;
- жоден із пунктів плану не може повторювати назви роботи.

Вступ до роботи та його композиція. Завдання вступної частини – зорієнтувати читача у тематиці праці, представити тему роботи і дослідницьке завдання, пояснити, чим важливе або цікаве є звернення до конкретної теми, а також змалювати ширший історичний, суспільний чи

інтелектуальний контекст, до якого належить явище що розглядається. Обов'язково потрібно подати лаконічний огляд літератури, на яку опирався автор наукової роботи. Дуже бажано у вступі описати методи, які використовувалися у процесі роботи над темою, а також пояснити принципи структурної побудови праці. Вступ до наукової роботи обов'язково повинен представити читачеві *головну думку праці*, той основний висновок, або висновки, до яких прийшов автор у процесі роботи і які він обґрунтує та захистить в основній частині праці.

Основні складові вступу наукової роботи.

Актуальність дослідження. Це обов'язкова вимога до будь-якої роботи (курсової, бакалаврської, магістерської), перший критерій, за яким здійснюється їх оцінка.

Актуальність теми – це важливість, суттєве значення, відповідність теми дослідження сучасним потребам певної галузі науки та перспективам її розвитку, практичним завданням відповідної сфери діяльності. Висвітлення актуальності має бути стислим. Достатньо в межах однієї сторінки коротко викласти наступне:

- сутність проблеми дослідження;
- суттєве значення для подальшого розвитку відповідної галузі науки;
- соціальну значущість проблеми дослідження;
- доцільність роботи та її відмінність у порівнянні з уже відомими фактами розв'язання проблеми.

При обґрунтуванні актуальності проблеми зазначають стан її розробки. Для цього робиться стислий огляд літератури, виходячи з якого робиться висновок про необхідність подальшої розробки обраної теми.

Важливою складовою актуальності є формулювання проблемної ситуації, виклад її сутності. Вона виникає тоді, коли напрацьовані знання вже є застарілими, а нові – ще недостатньо розвиненими.

Після формулювання наукової проблеми окреслюють мету і завдання дослідження.

Мета дослідження має узгоджуватись з назвою роботи, об'єктом і предметом дослідження. Формулюючи мету не слід вживати термінів «дослідження», «вивчення», оскільки вони вказують на засіб для досягнення мети, а не на саму мету.

Мета роботи реалізується через конкретні завдання. *Завдання дослідження* формулюються у формі переліку дій: «вивчити...», «проаналізувати...», «встановити...», «обґрунтувати...», «дослідити...» тощо. Формулювати завдання необхідно якомога конкретніше й докладніше, оскільки опис їх вирішення становитиме зміст розділів і параграфів роботи. Виходячи із мети і завдань автор повинен зробити висновки до своєї роботи.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжують проблемну ситуацію і обрані для вивчення. Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження співвідносяться як загальне і часткове. Тобто предмет дослідження – це та частина об'єкта, яка безпосередньо вивчається.

Методи дослідження. У вступі також необхідно подати перелік методів дослідження, які були використані для досягнення поставленої мети. Важливим при написанні бакалаврських робіт є застосування сучасної методології, що полягає в наступному: при виконанні огляду теоретичних джерел, аналізу виробничо-господарської діяльності та обґрунтуванні шляхів вдосконалення окремих аспектів об'єкта дослідження, студент повинен використовувати інформацію про найповніші досягнення в науці, техніці та технологіях, застосовувати економіко-математичне моделювання, в тому числі з використанням можливостей обчислювальної техніки тощо.

Огляд літератури за темою дослідження. Є обов'язковою частиною вступу. Сюди включають найбільш цінні, актуальні роботи. Матеріали огляду слід систематизувати за хронологією, за проблематикою тощо.

Структура роботи – останній елемент вступу наукової роботи. Він формулюється наступним чином: «Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та літератури, додатків. В I розділі роботи «Назва» аналізується... В II розділі роботи «Назва» дається характеристика... В III розділі роботи «Назва» обумовлюється...».

Загальний обсяг...сторінок, з яких сторінок – основний текст.

Основна частина роботи. Завдання розділів основної частини – переконливо довести та проілюструвати головну думку автора. Основу тексту складають *аргументи* – тобто твердження, які супроводжуються логічними *доказами* або фактичними *ілюстраціями*. При цьому, для того

щоб зробити текст більш читабельним та структурованим, намагаємось дотримуватися наступних правил:

1. Кожному основному аргументові присвячуємо мінімум 1 абзац.
2. Аргументи «проти» (погляди, протилежні до тих, яких дотримується автор) обов'язково повинні бути спростовані.
3. Кожен абзац повинен бути об'єднаний однією думкою і відзначатися змістовною та стилістичною єдністю.

У розділах роботи розкривається зміст теми, виконуються поставлені завдання. Як правило, наукова робота включає в себе 3-4 розділи.

Перший розділ присвячується теоретичним питанням теми:

- висвітлюються фундаментальні положення економічної науки в цій галузі знань;
- викладається теоретичний огляд та аналіз досліджуваних питань;
- визначається місце проблеми, яка вивчається, в системі міжнародних економічних відносин, взаємозв'язок елементів системи, вплив предмету дослідження на стан економіки;
- аналізується концепція предмету дослідження тощо.

Другий розділ наукової роботи повинен відображати:

- техніко-економічну характеристику об'єкта дослідження та сучасний стан вирішення досліджуваної проблеми на різних рівнях економіки;
- динаміку відповідних показників, що характеризують стан економіки в цілому, в галузі, в регіоні, ситуацію на підприємстві з проблем, що розглядаються;
- вплив різних чинників на досліджувані процеси, причини недоліків;
- оцінку невикористаних можливостей суб'єктів зовнішньоекономічних відносин щодо вдосконалення системи управління відповідними процесами;
- висновки щодо можливих заходів для нівелювання проблемних питань.

Третій розділ наукової роботи вирішує наступні завдання:

- огляд напрямів вдосконалення предмету дослідження стосовно об'єкта вивчення;
- оптимізація предмету дослідження або його елементів з використання математичних методів та моделей;
- використання можливостей обчислювальної техніки для вдосконалення окремих аспектів дослідження;
- розрахунок економічної ефективності пропозицій автора роботи для вдосконалення діяльності об'єкта дослідження.

Закінчуються розділи, як правило, короткими висновками (в магістерських роботах висновки по розділах ґрунтовні).

Результатом проведеного дослідження в бакалаврській роботі є розробка бізнес-проекту чи одного з елементів бізнес-плану, який обов'язково подається в додатку до бакалаврської роботи.

Висновки є нагодою озирнутися назад і ще раз підсумувати те, чого студент досягнув у своїй роботі. Іншими словами, якщо вступ упроваджує читача у тему, підсумок повинен підсумовувати. Тому не можна на цій стадії вводити нові факти, ідеї та аргументи! Висновок – це нагода наголосити на тому, що вже було сказано в основній частині роботи, а не сформулювати думку, яка відвідала автора надто пізно. Висновки обов'язково пов'язані з метою та завданнями дослідження.

Резюме повинно достатньо ґрунтовно розкривати зміст дипломних робіт. Воно складається із загальної характеристики дипломної роботи, тобто інформації щодо її структури (кількості розділів, додатків, ілюстрацій, таблиць, використаних джерел, обсягу у сторінках), основного змісту (за розділами) та висновків.

3. Вимоги до оформлення курсових і дипломних робіт

3.1. Вимоги до оформлення курсової роботи

Структура курсових робіт

Курсові роботи умовно поділяють на: 1 – вступну частину, 2 – основну частину, 3 – список використаних джерел, 4 – додатки.

Вступна частина повинна мати такі структурні елементи: титульний лист, зміст, перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів.

Основна частина містить такі структурні одиниці: вступ, текст курсової роботи, висновки, рекомендації, перелік посилань.

Додатки розміщують після основної частини курсової роботи.

Структурні елементи “титульний лист”, “зміст”, “вступ”, “текст”, “висновки”, “ список використаних джерел ” є обов’язковими.

Курсова робота виконується державною мовою або іноземною, що вивчається.

Обсяг курсової роботи – 1 др.арк./**20-25 сторінок машинописного тексту/35-40** рукописних сторінок; кількість джерел – не менше 20, на 50% з яких – посилання в тексті роботи.

Кожен розділ основного тексту роботи повинен завершувати невеликий **висновок** до нього (Отже,; Таким чином,)

Резюме (Summary / Abstract / Zusammenfassung / Résumé) пишеться основною іноземною мовою на 1 сторінку на другому курсі та на 2 сторінки на третьому курсі. Резюме розкриває зміст курсової роботи. Воно включає назву роботи, її структуру (кількість розділів, додатків, ілюстрацій, таблиць, використаних джерел, обсягу у сторінках) та головну ідею основного змісту і висновків.

Титульний аркуш

Титульний аркуш є першою сторінкою курсової роботи і є основним джерелом бібліографічної інформації, необхідної для оброблення та пошуку документа.

Титульний аркуш повинен мати відомості, які подають у такій послідовності:

- а) назва міністерства і навчального закладу, кафедра, на якій виконується робота;
- б) гриф допущення до захисту;
- в) прізвище, повні ім’я і по батькові автора;
- г) повна назва документа;
- д) підписи відповідальних осіб, включаючи керівника роботи;
- е) рік виконання курсової роботи;

Приклад оформлення титульного листа **наведено у додатку А.**

Зміст вміщує в собі перелік скорочень, умовних позначень, символів, одиниць і термінів (якщо вони є), вступ, заголовки розділів і підрозділів (якщо вони є), висновки, список використаних джерел, додатки (якщо вони є) із вказівкою номера сторінки, з якої починається розділ чи підрозділ. Приклад змісту наведено у **Додатку Д.**

Перелік умовних позначень, символів, скорочень і термінів

Усі прийняті у курсовій роботі малопоширені умовні позначення, символи, одиниці, скорочення і терміни пояснюють у переліку, який вміщують безпосередньо після змісту, починаючи з нової сторінки.

Незалежно від цього при першій появі цих елементів у тексті курсової роботи наводять їх розшифровку.

Вимоги до структурних елементів основної частини

У **вступі** має бути:

Актуальність проблеми, яка зумовила вибір теми дослідження, коротко викладена історія питання (ступінь вивчення теми) за хронологічним чи концептуальним принципом.

Об’єкт дослідження:...

Предмет дослідження:...

Мета дослідження: вивчити і науково обґрунтувати...

Гіпотеза дослідження (якщо вона є):...

У відповідності з метою і гіпотезою дослідження ставляться такі **завдання:**

- 1)...
- 2)...
- 3)...

Методи дослідження:

Наукова новизна дослідження полягає у тому...

Практичне значення дослідження

Логіка дослідження зумовила **структуру курсової роботи:** вступ, ...розділи, висновки,

список використаних джерел із...найменувань, ...додатків. Загальний обсяг...сторінок.

Вимоги до викладу тексту курсової роботи

Текст курсової роботи – це виклад відомостей про предмет (об’єкт) дослідження, які є необхідними й достатніми для розкриття сутності означеної роботи (опис теорії, методів роботи) та її результати.

Текст курсової роботи викладають, поділяючи матеріал на розділи. Розділи можуть поділятися на пункти або на підрозділи і пункти. Пункти, якщо це необхідно, поділяють на підпункти. Кожен пункт і підпункт повинен містити закінчену інформацію і висновки.

Висновки

Висновки вміщують безпосередньо після викладу тексту, починаючи з нової сторінки.

Висновки повинні містити в собі синтез “наскрізних” висновків за розділами, оцінку повноти вирішення поставлених завдань.

Рекомендації

У курсовій роботі на основі одержаних висновків можуть наводитись рекомендації. Рекомендації вміщують після висновків, починаючи з нової сторінки. Текст рекомендації може поділятися на пункти.

Посилання у курсовій роботі

Перелік джерел, на які є посилання в основній частині курсової роботи, наводять у кінці тексту, починаючи з нової сторінки. Його розміщують в алфавітному порядку і складають відповідно до чинних стандартів (див. Додаток Е).

Посилання в тексті роботи робляться в квадратних дужках з вказанням порядкового номера джерела у списку використаних джерел та сторінки - наприклад [5, с.25].

Вимоги до додатків

У додатках вміщують матеріал, який:

- є необхідним для повноти курсової роботи, але включення його до основної частини наукової роботи може змінити впорядковане і логічне уявлення про дослідження;
- не може бути розміщений в основній частині курсової роботи через великий обсяг або способи його відтворення.

У додатки можуть бути включені:

- додаткові ілюстрації або таблиці;
- матеріали, які через великий обсяг, специфіку викладання або форму подання не можуть бути внесені до основної частини (оригінали фотографій, мікрофіші, формули, розрахунки, опис комп’ютерних програм, розроблених у процесі виконання роботи та ін.)

Кожен додаток повинен починатися з нового аркуша і мати заголовок, виконаний великими літерами. У правому верхньому кутку над заголовком великими літерами пишеться відповідно: ДОДАТОК А, ДОДАТОК Б тощо.

3.2. Вимоги до оформлення кваліфікаційної дипломної роботи бакалавра

Основні елементи бакалаврської дипломної роботи:

- титульний лист (див. додаток В);
- анотація та ключові слова /українською, російською і англійською мовами/ (див. додаток Д);
- зміст (див. додаток Е);
- перелік скорочень (за необхідністю);
- вступ (приблизно 5% тексту рукопису або до 3 с.);
- основна частина, яка включає, як правило 3 розділи:
 - Розділ 1 – теоретична частина (приблизно 20-28% тексту рукопису або до 20 с.);
 - Розділ 2 – аналітична частина (приблизно 25-32% тексту рукопису або до 25 с.);
 - Розділ 3 – прикладна частина (приблизно 15-20% тексту рукопису або до 15 с.);
 - висновки (приблизно 5% тексту рукопису або до 3 с.);
 - список використаної літератури;

- додатки;
- резюме.

Вимоги до анотації

В анотації наводиться коротка характеристика основного змісту бакалаврської дипломної роботи та одержаних результатів дослідження. При цьому використовуються переважно прості синтаксичні конструкції, характерні стилю ділових документів та стандартизована термінологія.

Анотація завершується наведенням ключових слів – сталих термінологічних словосполучень, які з позицій інформаційного пошуку визначають смислове навантаження бакалаврської дипломної роботи. Сукупність ключових слів повинна відображати поза контекстом основний зміст наукового дослідження. Ключові слова подаються у називному відмінку, друкуються в рядок, через кому, їх загальна кількість повинна бути в межах п'яти-восьми слів.

Анотація подається українською та перекладається англійською і російською мовами.

Обсяг анотації – до сторінки через одинарний інтервал. Всі три анотації розміщуються на одній окремій сторінці одразу після титульної сторінки. Нумерація сторінок не ставиться.

Вимоги до змісту

Зміст розміщують на окремій сторінці, на початку бакалаврської дипломної роботи після анотації. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема вступу, загальних висновків, додатків, списку використаних джерел та ін. Нумерація сторінок на змвсті не ставиться.

Вимоги до вступу

Вступ бакалаврської дипломної роботи є відповідальною частиною роботи, у якій коротко викладають оцінку сучасного стану проблеми, відзначаючи практично розв'язані та нерозв'язані задачі, наукові підходи, що існують у даній галузі, провідних вчених і фахівців, світові тенденції розв'язання поставлених задач, обґрунтування доцільності проведення наукових досліджень. У вступі коротко розкривається актуальність теми, чітко формулюється мета дослідження і завдання (відповідно до мети), які треба розглянути, щоб досягти поставленої у бакалаврській дипломній роботі мети.

У вступній частині обов'язково необхідно:

- розкрити актуальність теми бакалаврської дипломної роботи;
- розкрити ступінь розробленості теми бакалаврської дипломної роботи у наукових працях вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів,
- обґрунтувати необхідність проведення бакалаврського дослідження за обраною науковою темою,
- визначити об'єкт і предмет дослідження,
- чітко сформулювати мету і завдання дослідження,
- описати основні методи дослідження,
- навести вихідні дані для розробки теми.

Важливо **звернути увагу на те**, що: розкриття актуальності теми бакалаврської дипломної роботи не повинно бути багатослівним, оскільки цьому передувала характеристика сучасного стану розвитку явищ, що мають відношення до бакалаврської дипломної роботи.

Метою написання бакалаврської дипломної роботи, як правило, є «удосконалення» або «поліпшення функціонування об'єкта дослідження». Формулювання мети як «дослідження» чи «вивчення об'єкта дослідження» є неправильним, оскільки такі слова характеризують спосіб досягнення мети (тобто удосконалення).

Завдання бакалаврської дипломної роботи, сформовані у вступі, обов'язково формуються за розділами дипломної роботи і мають відповідати завданням, сформованим науковим керівником у бланкові завдання.

Об'єктом дослідження в бакалаврській дипломній роботі є процес, явище, регіон, галузь, окреме підприємство, що обране для дослідження.

Предметом дослідження є певна частина об'єкта дослідження. Саме на нього спрямована основна увага студента, оскільки предмет дослідження визначає тему бакалаврської дипломної роботи, зазначеної на титульному аркуші як її назва.

Вимоги до основної частини бакалаврської дипломної роботи

Основна частина роботи – це її головна структурна складова, яка містить викладення відомостей про предмет та об'єкт дослідження або розробки, котрі є необхідними і достатніми для розкриття сутності даної роботи та її результатів. Вона складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів.

Вимоги до розділу 1

Перший розділ бакалаврської дипломної роботи є суто теоретичним і характеризує здатність студента самостійно опрацьовувати літературні джерела за темою дослідження із наступним формуванням висновків.

В цьому розділі висвітлюється методика та загальна концепція вибраної теми дослідження.

На початку розділу визначається економічна сутність досліджуваного процесу, явища, його роль і місце в системі управління підприємством. Аналізуються існуючі точки зору учених стосовно трактування основних економічних категорій та принципів аналізу об'єкта дослідження, полеміка економістів з основних проблем теми бакалаврської дипломної роботи і аргументується власна точка зору автора бакалаврської дипломної роботи з питань, що розглядаються.

У розділі необхідно охарактеризувати основні методики, використовувані при здійсненні економічного та фінансово-економічного аналізу обраного об'єкта дослідження, їх переваги та недоліки, сформулювати та обґрунтувати власний вибір цих методів та принципів аналізу.

Виклад матеріалу у цьому розділі доцільно будувати за принципом поступового звуження діапазону досліджуваних питань так, щоб логічно виділити і постійно тримати в центрі уваги головну, центральну проблему, що є предметом основного аналізу цієї бакалаврської дипломної роботи;

Під час написання розділу використовується наукова економічна література вітчизняних та зарубіжних авторів (монографії, статті в фахових економічних журналах і ЗМІ), статистична та нормативно-законодавча документація (Конституція України, Закони України, Укази Президента України, Постанови уряду тощо), інформація, отримана у мережі Internet.

Підсумком першого розділу повинен бути стислий висновок, що впливає з досліджуваних питань, аналітичне та практичне вирішення яких стане предметом поглибленого аналізу у розділі 2 і 3 бакалаврської дипломної роботи.

При написанні першого розділу важливо звернути увагу на те, що:

- не варто переобтяжувати розділ великою кількістю графіків і таблиць (частину з них доцільно винести в додатки);
- розділ обов'язково повинен містити формули, моделі, які автором будуть використовуватись при написанні аналітичної частини бакалаврського дипломного дослідження;
- обов'язковим є посилання на джерела використаної інформації;
- розглянуті теоретичні питання за темою бакалаврської дипломної роботи повинні відображати результати сучасних розробок вчених.

Вимоги до розділу 2

Цей розділ носить аналітичний характер. Його матеріал є логічним продовженням першого (теоретичного) розділу бакалаврської дипломної роботи і відображає взаємозв'язок теорії і практики.

У розділі аналізується фактичний стан проблеми, що вивчається, з наведенням конкретних прикладів. Досить глибоко і цілеспрямовано досліджується та оцінюється діюча практика господарювання, виявляються закономірності і тенденції фінансово-економічного розвитку на основі використання зібраних первинних документів, іншої інформації за поданий в дослідженні період.

Розділ виконується на підставі достовірної інформації про об'єкт дослідження, яким може бути:

- економічна сфера;
- економічний регіон;
- галузь економіки;
- підприємство (установа, організація тощо) або їх група.

Інформаційним матеріалом повинні стати:

- законодавчі та нормативні документи;
- статистичні дані;
- дані соціологічних досліджень;
- конкретні приклади господарської діяльності;
- дані фінансово-економічної звітності;
- статутні документи підприємств (установ, організацій) тощо.

У цьому розділі студент повинен показати вміння самостійно аналізувати статистичні дані та інший цифровий матеріал, зібраний ним, узагальнювати його, формулювати висновки і пропозиції.

Результати аналізу розділу є базою для обґрунтування раціональних управлінських рішень, розробки конкретних заходів та пропозицій, виявлення резервів фінансово-економічної діяльності, зміст яких розкривається у наступному – третьому розділі бакалаврської дипломної роботи.

Якщо об'єктом дослідження бакалаврської дипломної роботи є економічна сфера, то варто вказати:

- загальну характеристику економічної сфери за останні 5–8 років;
- виявити особливості розвитку економічної сфери;
- здійснити поглиблений аналіз економічних показників, які характеризують обрану економічну сферу;
- здійснити аналіз системи управління економічною сферою.

Якщо об'єктом дослідження бакалаврської дипломної роботи є економічний регіон, то доцільно здійснити аналіз за таким алгоритмом:

- охарактеризувати досліджуваний регіон в цілому;
- виявити тенденції та особливості територіальної структури економіки, природних і трудових ресурсів об'єкта дослідження;
- провести поглиблений аналіз економічних показників за темою бакалаврського дипломного дослідження;
- проаналізувати систему управління економічним регіоном.

Якщо об'єктом дослідження бакалаврської дипломної роботи є конкретне підприємство (організація), то варто вказати:

- назву підприємства, історію його розвитку, дату заснування і реєстрації;
- величину статутного капіталу;
- мету та предмет діяльності;
- організаційно-правову форму господарювання;
- охарактеризувати виробничу діяльність підприємства, його продукцію;

- призначення, ринки збуту, конкурентоспроможність,
- дослідити основних конкурентів та постачальників;
- описати організаційну структуру підприємства.

На основі даних фінансової звітності здійснюється оцінювання результатів фінансово-господарської діяльності. Проводиться аналіз динаміки системи основних показників фінансово-господарської діяльності підприємства за останні два чи більше років (періодів).

Після цього, відповідно до теми бакалаврської дипломної роботи, потрібно провести спеціальний поглиблений аналіз фінансово-економічних показників за методикою, що була обрана і обґрунтована студентом в першому розділі роботи, з використанням сучасних методів та прийомів фінансового аналізу: графічного методу, методу експертного оцінювання, балансового методу, факторного аналізу тощо.

Завершується аналітичний розділ висвітленням існуючої системи управління підприємством та виявленням недоліків в організації управління фінансово-господарською діяльністю.

При написанні другого розділу важливо врахувати те, що:

- загальна інформація про підприємство не повинна бути дублюванням статуту, а результатом опрацювання установчих документів підприємства та іншої наявної інформації;
- розрахунок показників, які характеризують фінансово-господарську діяльність має супроводжуватись відповідними таблицями та графіками, в яких відображено динаміку зміни розрахованих показників;

- при проведенні спеціального аналізу за темою бакалаврської дипломної роботи необхідним є посилання на формули попереднього розділу. При цьому сама формула не дублюється, а зазначається її номер.
- при аналізі організаційної структури підприємства та системи управління за темою бакалаврської дипломної роботи схеми, які характеризують організаційну структуру підприємства в цілому або його окремих підрозділів, наводяться в додатках.

Вимоги до розділу 3

Третій розділ носить прикладний характер. У ньому обґрунтовано викладаються пропозиції та надаються рекомендації студента щодо:

- подолання виявлених фінансово-економічних та соціальних проблем;
- перспектив розвитку чи вдосконалення функціонування об'єкта дослідження;
- запозичення та використання в практичній діяльності передового зарубіжного та вітчизняного досвіду з метою вдосконалення структури управління об'єктом;
- підвищення загальної ефективності суб'єкта господарювання, якості і конкурентоспроможності продукції тощо.

Пропозиції і рекомендації повинні супроводжуватись результатами фінансових розрахунків та визначенням очікуваного економічного і соціального ефекту від їх впровадження.

Примірна послідовність викладених пропозицій може бути такою:

- викладення плану та змісту пропонованих заходів з обґрунтуванням саме їх доцільності з усіх інших можливих альтернативних варіантів прийняття рішень, кожен з яких докладно описується;
- підрахунок витрат на організацію та впровадження запропонованих заходів;
- визначення економічного та соціального ефекту, який передбачається одержати у випадку реалізації запропонованих заходів;
- оптимізація досліджуваної проблеми за допомогою економіко-математичних методів та моделей.

Вимоги до висновків

Висновки розміщуються безпосередньо після основної частини, починаючи з нової сторінки. У них наводять отримані автором особисто основні наукові результати, які розкривають ступінь досягнення мети та завдань бакалаврської дипломної роботи, їх наукову і практичну значущість.

Висновки — результат теоретичного осмислення і критичного оцінювання досліджуваної проблеми.

У висновках перш за все обґрунтовано формулюється наукова новизна дослідження та даються відповіді на завдання, сформульовані у вступній частині роботи. Також оцінюється загальний економічний ефект здійсненого аналізу, викладаються негативні та позитивні моменти практики, обґрунтовується необхідність і доцільність проведення заходів, запропонованих автором роботи, спрямованих передусім на поліпшення функціонування досліджуваного об'єкта.

При розробці пропозицій і рекомендацій звертається увага на їх обґрунтованість, реальність і практичну прийнятність.

Рекомендації

У бакалаврській роботі на основі одержаних висновків можуть наводитись рекомендації. Рекомендації вміщують після висновків, починаючи з нової сторінки. Текст рекомендації може поділитись на пункти.

Вимоги до списку використаної літератури

У список використаних джерел включаються видання, що були використані в процесі написання бакалаврської дипломної роботи:

- законодавчі документи,
- постанови уряду з питань економічної реформи,
- монографії,
- статті в періодичній пресі
- електронні ресурси з інтернету тощо.

Список використаної літератури повинен включати 35 - 45 найменувань, з яких 20% - література іноземними мовами. Не менш ніж на 50% списку літератури повинні бути

зроблені відповідні посилання в роботі.

Джерела розміщуються в алфавітному порядку за прізвищем першого автора або назвою джерела (див. параграф 2.2).

Вимоги до додатків

Додатки повинні підтверджувати окремі положення, висновки та пропозиції автора бакалаврської дипломної роботи.

У додатках вміщують матеріал, який:

- є необхідним для повноти змісту роботи, але включення його до основної частини може змінити впорядковане й логічне уявлення про роботу;
- не може бути послідовно розміщений в основній частині роботи через великий обсяг або способи відтворення.

Додатки оформлюють відповідно до вимог цих методичних вказівок.

Таблиці, графіки та схеми повинні мати назву і бути пронумеровані.

В основному тексті бакалаврської дипломної роботи обов'язково мають бути посилання на матеріал, що міститься в додатках, і пояснення змісту кожної таблиці, рисунка, схеми тощо, що винесені у додатки.

Вимоги до резюме

Резюме (Summary / Abstract / Zusammenfassung / Résumé) пишеться основною іноземною мовою і повинно достатньо ґрунтовно розкривати зміст дипломної бакалаврської роботи. Воно складається із загальної характеристики дипломної роботи, тобто інформації щодо її структури (кількості розділів, додатків, ілюстрацій, таблиць, використаних джерел, обсягу у сторінках), основного змісту (за розділами) та висновків.

Обсяг резюме – 4-5 стор., включаючи титульний аркуш.

3.3. Вимоги до оформлення кваліфікаційної дипломної роботи спеціаліста

Основними завданнями *дипломної роботи (ДР)* спеціаліста є:

- систематизація, закріплення та розширення теоретичних знань освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста;
- висунення проблеми, що не одержала достатнього висвітлення у науковій літературі;
- виявлення і введення у науковий обіг нових джерел повідомлення на цій основі нових фактів;
- встановлення нових зв'язків між відомими явищами;
- самостійні висновки, рекомендація про використання запропонованих матеріалів і висновків у науці та практиці.

Обсяг (без бібліографії та без додатків і резюме) дипломної роботи спеціаліста 60 - 70 сторінок машинописного тексту (відповідно: вступ – до 5 стор., висновки – 3-4 стор.). Список використаних джерел складає приблизно 60 джерел, з яких 20% - література іноземними мовами. Не менш ніж на 50% списку літератури повинні бути зроблені відповідні посилання в роботі.

Структура дипломної роботи

Титульний аркуш містить (у такій послідовності):

- а) назву міністерства та вищого навчального закладу, де виконано дипломну роботу;
- б) гриф допущення до захисту;
- в) прізвище, ім'я, по батькові автора роботи;
- г) повну тему роботи;
- д) відомості про наукового керівника;
- е) місто і рік виконання.

Приклад оформлення титульного аркуша наведено у додатку Б.

В **анотації** наводиться коротка характеристика основного змісту дипломної роботи та одержаних результатів дослідження.

Анотація завершується наведенням ключових слів, які повинні відображати основний зміст наукового дослідження. Ключові слова подаються у називному відмінку, друкуються в рядок, через кому, їх загальна кількість повинна бути в межах п'яти-восьми слів.

Анотація подається українською та перекладається англійською і російською мовами.

Обсяг анотації – до сторінки через одинарний інтервал. Всі три анотації розміщуються на одній окремій сторінці одразу після титульної сторінки. Нумерація сторінок не ставиться.

Зміст містить: перелік скорочень та умовних позначень (якщо вони є); вступ; заголовки розділів і підрозділів (якщо вони є); висновки; список використаних джерел; додатки (якщо вони є); резюме, із вказівкою номера сторінки. Приклад змісту наведено у додатку Д.

Якщо в дипломній роботі вжиті маловідомі скорочення, специфічна термінологія, позначення і таке інше, то їх перелік подається у вигляді окремого списку (**Перелік умовних позначень, символів, скорочень і термінів**), який розміщується після ЗМІСТУ, перед ВСТУПОМ. Незалежно від цього при першій появі цих елементів у тексті дипломної роботи наводять їх розшифровку.

Вимоги до структурних елементів дипломної роботи

Вступ (не більше 5 сторінок) розкриває сутність наукової проблеми, її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, стан розробленості, обґрунтування необхідності проведення дослідження. Далі подається загальна характеристика дипломної роботи у такій послідовності:

Актуальність проблеми, яка зумовила вибір теми дослідження (формулюється доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми);

Об'єкт дослідження (процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення);

Предмет дослідження (міститься в межах об'єкта – саме на ньому повинна бути спрямована увага, оскільки він визначає тему ДР);

Мета і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети;

Методи дослідження, використані для досягнення поставленої в дипломній роботі мети;

Матеріал дослідження і його обсяг, використаний для досягнення поставленої в дипломній роботі мети;

Наукова новизна, (коротка анотація нових положень або рішень, запропонованих автором особисто, з обов'язковою вказівкою на відмінність цих положень від вже відомих);

Практичне значення одержаних результатів;

Апробація результатів дослідження (наводяться дані щодо участі автора в конференціях, колоквіумах та щодо публікацій);

Структура дипломної роботи (наприклад: “Логіка дослідження зумовила структуру дипломної роботи: вступ, ...розділи, висновки, список використаних джерел із ...найменувань, ...додатків. Загальний обсяг ...сторінок”, з яких сторінок основного тексту).

Основна частина складається з розділів (підрозділів, підпунктів тощо). В розділах основної частини подають:

- огляд спеціальної літератури (з особливим наголосом на літературі останніх років і літературі іноземними мовами) і вибір напрямків досліджень (загальний обсяг огляду не повинен перевищувати 20% обсягу основної частини дипломної роботи);

- аналіз і результати власних досліджень автора з обов'язковим висвітленням того нового, що він вносить у розробку проблеми (більш детально – див. вимоги до написання бакалаврських робіт).

Висновки

Висновки бувають двох видів – висновки до розділів і загальні висновки. Висновки до розділів можуть містити (не обов'язково) пронумероване викладення результатів дослідження, одержаних у відповідному розділі, або завершувати розділ розділ за допомогою виразів «Отже, ...», «Таким чином,» тощо.

Загальні висновки мають містити стисле викладення теоретичних і практичних результатів, отриманих автором дипломної роботи особисто в ході дослідження, а також обґрунтування перспектив проведення подальших досліджень у даній галузі (Посилання на інших авторів, їх цитування, а також наведення загальновідомих істин не допускаються).

Посилання у тексті дипломної роботи робляться в квадратних дужках з вказанням порядкового номера джерела у списку використаних джерел та сторінки - наприклад [5, с.25].

Перелік джерел, на які є посилання в основній частині курсової роботи, наводять у кінці

тексту, починаючи з нової сторінки. Його розміщують в алфавітному порядку і складають відповідно до чинних стандартів (див. Додаток Е).

Додатки наводяться в кінці роботи після списку джерел. Додатки мають включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття дипломної роботи (таблиці, графіки, глосарії, методи, ілюстрації, рекомендації щодо впровадження) і наводяться тільки в разі необхідності. Вони позначаються не цифрами, а літерами Додаток А, Додаток Б, Додаток В, Додаток Д, які ставляться у правому верхньому кутку.

Резюме (Summary / Abstract, Zusammenfassung, Résumé) пишеться на 5-6 сторінок іноземною мовою, що вивчається (з врахуванням титульного аркушу). Воно завершується комплексом ключових слів і сталих термінологічних словосполучень (надрукованих великими літерами в називному відмінку в рядок через кому), що з позицій інформаційного пошуку мають той обсяг смислового навантаження, який чітко корелюється з основним змістом дипломної роботи. Загальна кількість ключових слів – не більше 10.

3.4. Вимоги до оформлення кваліфікаційної дипломної роботи магістра

Магістерська робота (МР) є самостійним науковим дослідженням, що має внутрішню єдність і відображає хід і результати розробки обраної теми. Робота магістра повинна:

- відповідати сучасному рівню розвитку науки, а її тема – бути актуальною;
- відбивати як загальнонаукові, так і спеціальні методи наукового пізнання, правомірність використання яких всебічно обґрунтовується у кожному конкретному випадку їх використання;
- містити принципово новий матеріал, що включає опис нових фактів, явищ і закономірностей або узагальнення раніше відомих положень з інших наукових позицій або у зовсім іншому аспекті;
- передбачати елементи наукової полеміки; наводити вагомі й переконливі докази на користь обраної концепції, всебічно аналізувати і доказово критикувати протилежні їй точки зору.

Обсяг (без бібліографії та без додатків і резюме) роботи магістра 70 - 90 сторінок машинописного тексту.

Список використаних джерел складає до 100 джерел, з яких 20% - література іноземними мовами. Не менш ніж на 50% списку літератури повинні бути зроблені відповідні посилання в роботі.

Структура магістерської роботи

Титульний аркуш містить (у такій послідовності):

- назву міністерства та вищого навчального закладу, де виконано дипломну роботу магістра;
- гриф допущення до захисту;
- повну тему роботи;
- прізвище, ім'я, по батькові автора роботи;
- відомості про наукового керівника;
- місто і рік виконання.

Приклад оформлення титульного аркуша наведено у **додатку В**.

В анотації наводиться коротка характеристика основного змісту дипломної роботи та одержаних результатів дослідження.

Анотація завершується наведенням ключових слів, які повинні відображати основний зміст наукового дослідження. Ключові слова подаються у називному відмінку, друкуються в рядок, через кому, їх загальна кількість повинна бути в межах п'яти-восьми слів.

Анотація подається українською та перекладається англійською і російською мовами.

Обсяг анотації – до сторінки через одинарний інтервал. Всі три анотації розміщуються на одній окремій сторінці одразу після титульної сторінки. Нумерація сторінок не ставиться.

Зміст містить: перелік скорочень та умовних позначень (якщо вони є); вступ; заголовки розділів і підрозділів (якщо вони є); висновки; список використаних джерел; додатки (якщо вони

є); резюме, із вказівкою номера сторінки. Приклад змісту наведено у **Додатку Д**.

Якщо в роботі магістра вжиті маловідомі скорочення, специфічна термінологія, позначення і таке інше, то їх перелік подається у вигляді окремого списку (**Перелік умовних позначень, символів, скорочень і термінів**), який розміщується після ЗМІСТУ, перед ВСТУПОМ. Незалежно від цього при першій появі цих елементів у тексті дипломної роботи наводять їх розшифровку.

Вимоги до структурних елементів магістерської роботи

Вступ (не більше 5 сторінок) розкриває сутність наукової проблеми, її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, стан розробленості, обґрунтування необхідності проведення дослідження. Далі подається загальна характеристика дипломної роботи магістра у такій послідовності:

Актуальність проблеми, яка зумовила вибір теми дослідження (формулюється доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми);

Об'єкт дослідження (процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення);

Предмет (міститься в межах об'єкта – саме на ньому повинна бути спрямована увага, оскільки він визначає тему дипломної роботи магістра);

Мета і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети;

Методи дослідження, використані для досягнення поставленої в МР мети;

Матеріал дослідження і його обсяг, використаний для досягнення поставленої в дипломній роботі мети;

Наукова новизна, (коротка анотація нових положень або рішень, запропонованих автором особисто, з обов'язковою вказівкою на відмінність цих положень від вже відомих);

Практичне значення одержаних результатів;

Апробація результатів дослідження (наводяться дані щодо участі автора в конференціях, колоквиумах та щодо публікацій, копії яких вміщуються у додатку);

Положення, що їх винесено на захист (коротка анотація нових положень або рішень, запропонованих автором особисто, з обов'язковою вказівкою на відмінність цих положень від вже відомих);

Структура роботи (наприклад: “Логіка дослідження зумовила структуру дипломної роботи: вступ, ...розділи, висновки, список використаних джерел із ... найменувань, ...додатків. Загальний обсяг ...сторінок”).

Основна частина складається з розділів (підрозділів, підпунктів тощо). В розділах основної частини подають:

- огляд спеціальної літератури (з особливим наголосом на літературі останніх років і літературі іноземними мовами) і вибір напрямків досліджень (загальний обсяг огляду не повинен перевищувати 20% обсягу основної частини дипломної роботи);

- аналіз і результати власних досліджень автора з обов'язковим висвітленням того нового, що він вносить у розробку проблеми (більш детально – див. вимоги до оформлення бакалаврської роботи).

Висновки бувають двох видів – висновки до розділів і загальні висновки. Висновки до розділів мають містити пронумероване викладення результатів дослідження, одержаних у відповідному розділі.

Загальні висновки мають містити стисле викладення теоретичних і практичних результатів, отриманих автором дипломної роботи особисто в ході дослідження, а також обґрунтування перспектив проведення подальших досліджень у даній галузі (Посилання на інших авторів, їх цитування, а також наведення загальновідомих істин не допускаються).

Посилання у тексті дипломної роботи робляться в квадратних дужках з вказанням порядкового номера джерела у списку використаних джерел та сторінки - наприклад [5, с.25].

Перелік джерел, на які є посилання в основній частині курсової роботи, наводять у кінці тексту, починаючи з нової сторінки. Його розміщують в алфавітному порядку і складають відповідно до чинних стандартів (див. **Додаток Е**).

Додатки наводяться в кінці роботи після списку джерел. Додатки мають включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи магістра (таблиці, графіки,

гларсії, методи, ілюстрації, рекомендації щодо впровадження) і наводяться тільки в разі необхідності. Вони позначаються не цифрами, а літерами Додаток А, Додаток Б, Додаток В, Додаток Д в правому верхньому кутку.

Резюме (Summary / Abstract, Zusammenfassung, Résumé) пишеться на 5-7 сторінок (включаючи титульну сторінку) основною іноземною мовою. Воно завершується комплексом ключових слів і сталих термінологічних словосполучень (надрукованих великими літерами в називному відмінку в рядок через кому), що з позицій інформаційного пошуку мають той обсяг смислового навантаження, який чітко корелюється з основним змістом дипломної роботи. Загальна кількість ключових слів – не більше 10.

4. Основні вимоги до оформлення наукової роботи

4.1. Вимоги до оформлення основного тексту та використаних джерел

Всі наукові роботи студентаробота виконуються державною мовою або іноземною, що вивчається.

Оформлення курсової та дипломних робіт має відповідати загальним вимогам, що висуваються до наукових робіт згідно з державним стандартом ДСТУ 3008-95 Державний стандарт України. Документація. Звіти в сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення (Київ: Держстандарт України, 1995.-36с).

Ілюстративний матеріал для захисту робіт виконується у вигляді презентації (Програми: Microsoft Power Point, Slide Show Pro).

Набір тексту наукової роботи здійснюється на комп'ютері через 1,5 міжрядковий інтервал (29 -30 рядків на сторінці), друк – на принтері з одного боку аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) з використанням шрифтів текстового редактора Word Times New Roman, кегль 14. Поля: ліве – не менше 25 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє і нижнє – не менше 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, щільність тексту – однаковою, стрічка – чорного кольору середньої жирності.

Кожну структурну частину роботи починають з нової сторінки. Заголовки структурних частин «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкуються великими літерами симетрично до тексту по центру сторінки (без крапки).

Сторінки роботи нумеруються арабськими цифрами (без знака №) в правому верхньому куті сторінки.

Першою сторінкою роботи є **титульний аркуш**, який включається до нумерації, але номер сторінки не ставиться. На титульному аркуші зазначають повну назву навчального закладу та його відомчу підпорядкованість, факультет, кафедру, на якій виконана робота, назву роботи, дані про студента, наукового керівника, місто та рік подання роботи до захисту. Скорочення в назвах навчального закладу та теми роботи не допускається. Зразок титульного аркуша наведено у **Додатку В**.

Одразу після титульної сторінки розміщується **анотація** (для дипломних робіт), в якій наводиться коротка характеристика основного змісту дипломної роботи та одержаних результатів дослідження.

Анотація завершується наведенням ключових слів, які повинні відображати основний зміст наукового дослідження. Ключові слова подаються у називному відмінку, друкуються в рядок, через кому, їх загальна кількість повинна бути в межах п'яти-восьми слів.

Анотація подається українською та перекладається англійською і російською мовами.

Обсяг анотації – до сторінки через одинарний інтервал. Всі три анотації розміщуються на одній окремій сторінці. Нумерація сторінок не ставиться.

Зміст має відповідати плану роботи, який затверджено разом із темою. На сторінці зі змістом зазначається номер початкової сторінки кожної складової роботи.

Якщо у роботі наводяться маловідомі скорочення, нові символи, позначення, то їх перелік надається перед вступом і відображається у змісті як «**Перелік умовних позначень**».

Текст **основної частини** дипломної роботи магістра поділяють на розділи, підрозділи (можливо пункти). Кожний розділ починають з нової сторінки.

Зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера.

Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», без крапки, а потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. У кінці підрозділу ставиться крапка. Наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу), за якою у тому ж рядку зазначають заголовок підрозділу. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. У кінці заголовка крапки не ставлять.

В окремих випадках у дипломних роботах підрозділи можуть бути поділені на пункти, які нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, між якими ставлять крапку. У кінці номера ставиться крапка, наприклад: «1.3.2.» (другий пункт третього параграфа першого розділу роботи).

Посилання в тексті на джерела надають у квадратних дужках із зазначенням джерела та сторінки (крім газетних статей і випадків посилання на джерело в цілому). Перша цифра у квадратних дужках відповідає номеру джерела у списку використаних джерел, друга – номеру сторінки. Наприклад: [32, с. 85].

Зібрані фактичні та статистичні матеріали наводяться в однакових одиницях виміру: абсолютних (грн., дол. США, т, м, шт.), або відносних (%).

У кінці дипломної магістерської роботи розміщується **список використаних джерел**. При складанні списку використаних джерел необхідно дотримуватися Державного стандарту на *бібліографічний опис творів друку* (ДСТУ 7.1:2006, запровадженого в дію в Україні 01.07.2007).

Основними елементами бібліографічного опису є інформація про: автора (-ів); назву твору; вид видання (за потреби – про перевидання чи переклад); місце видання, видавництво; рік видання та обсяг публікації.

Список розташовують в алфавітному порядку за прізвищами авторів або першої літери назви творів.

Авторів, які мають однакові прізвища, записують за алфавітним порядком їхніх ініціалів. Праці одного автора записують за першими буквами назв його праць. Прізвища авторів наводяться у тій послідовності, в якій вони подані у виданні та розділяються комами.

Літературу, що видана різними мовами, розміщують у такий спосіб: кирилицею, а потім – латиницею.

Якщо у роботі використано праці розповсюджені на правах рукопису (кандидатські, докторські дисертації, автореферати дисертацій), то при бібліографічному описі використовують інформацію, подану на титульному аркуші.

У списку можуть бути посилання на публікації у мережі Інтернет. Відповідно до стандарту ISO 690-2 бібліографічний опис таких джерел передбачає запис джерела (відповідно до вимог бібліографічного опису книг, статей періодичних видань). Приклади бібліографічного опису використаних джерел відповідно до ДСТУ 7.1:2006 наведено у **Додатку Д**.

4.2. Оформлення допоміжних матеріалів

До допоміжних матеріалів відносять: *ілюстрації* (схеми, графіки, креслення тощо), *формули*, *таблиці*, *додатки*.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу та порядкового номера ілюстрації через крапку.

Номер, назва ілюстрації та пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією по центру. Наприклад, другий рисунок першого розділу:

Рис.1.2.....
назва

Ілюстрації слід наводити безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації, які розміщені на окремих сторінках роботи, включають до

загальної нумерації сторінок. Ілюстрацію, розміри якої більше формату А4, рекомендується розміщувати у додатках.

При необхідності ілюстрації доповнюють або поясненням, або коментарем.

Цифровий матеріал оформляється у вигляді **таблиць**.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті.

Приклад побудови таблиці:

	Назва таблиці	Таблиця (номер)																
Головка (шапка)	<table border="1" style="border-collapse: collapse; width: 100%; height: 100px;"> <tr> <td style="width: 25%;"></td> <td style="width: 25%;"></td> <td style="width: 25%;"></td> <td style="width: 25%;"></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>																	Заголовок колонок
Рядки		Підзаголовки колонок																
Колонки	рядків (боковик)	Заголовки																

Таблиці нумерують у межах розділу. У правому верхньому куті сторінки розміщують напис «Таблиця __.» (номер розділу, номер таблиці в розділі). Назва таблиці міститься нижче, по центру сторінки. У разі перенесення таблиці на іншу сторінку над подальшими частинами пишеться «Продовження табл. __.».

У таблиці слід обов'язково зазначити одиницю виміру відповідно до стандартів; числові величини у таблиці повинні мати однакову кількість десяткових знаків.

Заголовки колонок необхідно починати з великих літер, підзаголовки – з маленьких (якщо вони становлять одне речення із заголовком) і з великих (якщо вони самостійні). Висота рядків – не менше 8 мм.

Заголовок кожної таблиці має бути, по можливості, коротким. Слід уникати повторів тематичного заголовка у заголовках граф, чітко зазначити одиниці виміру показників. Лаконичності потребують назви боковика. Слова, що повторюються, слід виносити до узагальнюючих заголовків, об'єднувальних рубрик.

При великій кількості колонок таблицю можна поділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах однієї сторінки. Якщо рядки або колонки таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку в кожній частині таблиці повторюють її шапку, а в другому – боковик.

Якщо текст, який повторюється в графі таблиці, складається з одного слова, його можна замінити лапками; якщо з двох або більше слів, то при першому повторенні його замінюють словами «Те ж», а далі лапками. Якщо цифрові або інші дані в якому-небудь рядку таблиці не наводяться, то в ньому ставиться прочерк (-).

На всі таблиці мають бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «... табл. 2.1.». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див.табл. 3.2.».

Формули нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу та порядкового номера формули в розділі, відокремлених крапкою. Номери формул пишуть біля правого берега аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (2.1) (перша формула другого розділу). Посилання на формули вказують порядковим номером формули в дужках, наприклад: «... у формулі (2.1)». Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів формули наводяться під нею в тій послідовності, в якій вони подані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта записують з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

Кожна таблиця відокремлюється вище і нижче одним вільним рядком. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знаків: (=),(+),(-), (x), (:).

До додатків рекомендується включати допоміжний матеріал, потрібний для повноти сприйняття дослідження:

- проміжні математичні доведення, формули та розрахунки;

- таблиці допоміжних цифрових даних;
- інструкції і методики;
- опис алгоритмів і програм розв'язання задач на ПК, які розроблені в процесі роботи над дослідженням;
- ілюстрації допоміжного характеру.

Додатки оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках, розміщують їх у порядку зазначення відповідних посилань у тексті. Кожний такий додаток необхідно починати з нової сторінки.

Додаток має містити заголовок, надрукований симетрично до тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком Г, Є, І, Й, О, Ъ, або послідовними арабськими числами. Наприклад, додаток А, додаток Б і т.ін. або додаток 1, додаток 2 і т.ін.

Текст кожного додатка за потреби може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад, А.2 – другий розділ додатка А; В.3.1 – перший підрозділ третього розділу додатка В.

В додатках обов'язково розміщується копія публікації в наукових збірниках за темою магістерської роботи.

Ілюстрації, таблиці та формули, які розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис.Д.1.2 – другий рисунок першого розділу додатка Д; формула (А.1) – перша формула додатка А.

4.3. Оформлення резюме

Оформлення резюме аналогічне оформленню основного тексту роботи. Нумерація сторінок здійснюється окремо від нумерації сторінок дипломної роботи. Першою сторінкою є його титульний аркуш, який не нумерується. Назви структурних частин друкуються великими літерами симетрично до тексту. Реферат дипломних робіт підшивають разом з дипломною роботою (після «Додатків») у тверду палітурку, а курсових робіт – без титульної сторінки в кінці роботи.

5. захист наукових робіт

5.1. Підготовка дипломної роботи до захисту та його організація

Державна атестація бакалавра, спеціаліста та магістра передбачає захист дипломної роботи, яка є підсумком навчання за відповідною програмою. Захист дипломної роботи завершує навчання студента в університеті.

До захисту дипломної роботи допускаються студенти, які успішно склали заліково-екзаменаційну сесію, завершили переддипломну практику (спеціалісти та магістри) та захистили звіт про неї, склали державні іспити (у разі, якщо вони передбачені навчальним планом).

Дипломна робота має бути обов'язково рецензованою фахівцем, що не є працівником університету. Рецензентом можуть бути як фахівці-практики, так і науковці.

До бібліотеки університету студенти здають електронний варіант дипломної роботи у форматі Word 2003 або Word 2007/2010 на CD, що підтверджується відповідною довідкою за підписом директора бібліотеки.

На випускову кафедру студенти здають:

- 1) дипломну роботу і заповнене завдання до неї з усіма підписами та висновками наукового керівника;
- 2) довідку про передачу CD з комп'ютерним варіантом роботи до бібліотеки університету;
- 3) якщо була визначена організація, на базі якої виконувалася робота, то відгук організації;
- 4) зовнішню рецензію.

До захисту подається дипломна робота, яка оформлена відповідно до вимог і отримала допуск після попереднього захисту на кафедрі міжнародного бізнесу та світової політики.

До захисту не допускаються дипломні роботи магістра, результати яких не представлені публікацією у науковому збірнику, а також ті, електронний варіант яких не передано до бібліотеки університету.

Представлена до захисту робота повинна мати на титульній сторінці підписи студента, наукового керівника, візу завідувача випускової кафедри. Бажаним є акт впровадження результатів дослідження.

Дипломна робота подається науковому керівникові для перевірки змісту та структури у визначені завданням на виконання дипломної роботи строки, але не пізніше **1 календарного місяця** до засідання Державної екзаменаційної комісії (ДЕК) із захисту дипломної роботи. Науковий керівник перевіряє відповідність оформлення роботи встановленим вимогам.

Не пізніше **15 днів** до засідання ДЕК із захисту дипломних робіт на випусковій кафедрі проводиться попередній захист робіт, на якому викладачі дають поради та рекомендації щодо удосконалення як самої роботи, так і підготовленого студентом-магістрантом виступу та мультимедійної презентації.

Дипломна робота повинна бути написана літературною мовою, без зловживань: науковими термінами (які транслітеровані з іноземних мов); цитатами, запозиченими із статей, монографій, підручників та з мереж Інтернет. Вона не повинна мати компілятивний характер.

Дипломна робота з ознаками плагіату, що виявився на попередньому захисті, повинна бути перероблена у період до захисту, інакше не буде допущена до захисту.

Після попереднього захисту науковий керівник дає письмовий відгук на дипломну роботу магістра.

У відгуку на дипломну роботу рекомендується визначити:

- новизну постановки і розробки питання;
- використання сучасних методів дослідження;
- оцінку ступеня науковості, новизни дослідження;
- аргументованість висновків і обґрунтованість пропозицій;
- особисту участь студента у наведених експериментальних дослідженнях, теоретичному опрацюванні отриманих результатів, формулюванні наукового положення/ідеї/методики;
- ставлення студента до виконання роботи, ступінь самостійності та творчий характер дослідження;
- вміння магістранта чітко, грамотно й аргументовано викладати матеріал, правильно оформляти його.

Відгук має містити загальний висновок щодо рекомендації до захисту.

Рішення про допуск дипломної роботи до захисту на основі пропозицій наукового керівника та результатів попереднього захисту приймається на засіданні випускової кафедри. Про це свідчить підпис завідувача кафедри на титульній сторінці. Якщо випускова кафедра на засіданні за участю випускника та наукового керівника роботи вважає неможливим допустити роботу до захисту, то це рішення затверджується на засіданні вченої ради факультету. У разі затвердження вченою радою факультету рішення про недопуск до захисту дипломної роботи студент за поданням декана факультету відраховується з університету. Захист нової дипломної магістерської роботи (на іншу тему) можливий не раніше, ніж у наступний термін роботи ДЕК в університеті.

Студенти, дипломні роботи яких на попередньому захисті були оцінені позитивно, допускаються до захисту на засіданні ДЕК. Робота має бути представлена ДЕК не пізніше, ніж за **три дні** до захисту.

Дипломна робота передається на зовнішню рецензію разом з відгуком наукового керівника. Склад рецензентів визначається кафедрою. Ними можуть бути як науковці інших вищих навчальних закладів, так і висококваліфіковані спеціалісти-практики установ та організацій галузі.

У рецензії відображається оцінка актуальності теми, її теоретичної та практичної значущості, повнота розкриття теми, наукова обґрунтованість висновків та рекомендацій, формулюються зауваження до роботи, недоліки, побажання рецензента. У кінці рецензії дається загальна оцінка роботи: робота заслуговує оцінки (відмінно, добре, задовільно, незадовільно). Оцінка рецензента «незадовільно» не є підставою для недопуску роботи до захисту (**бланк рецензії наведено в Додатку Е**).

Захист дипломної роботи відбувається прилюдно на засіданні Державної екзаменаційної комісії, затвердженої у встановленому порядку в університеті або на підприємстві, в установі чи організації, для яких тематика робіт, поданих до захисту, становить науково-теоретичну і практичну цінність.

Присутність на захисті рецензента є бажаною, а наукового керівника обов'язковою.

Студент готує виступ на 10-12 хвилин з використанням необхідного ілюстративного матеріалу (таблиць, графіків, слайдів, формул тощо) та мультимедійну презентацію. Виступ випускника повинен містити стислий виклад змісту, структури роботи, висновків та рекомендацій. Увага зосереджується на висновках, пропозиціях, практичній значимості дослідження, особистому внеску магістранта у отриманий результат. Зміст та якість виступу і презентації перед захистом перевіряє науковий керівник.

Письмова рецензія оголошується особисто рецензентом у разі його присутності на захисті або одним із членів ДЕК за дорученням голови комісії.

Випускнику задаються питання по суті роботи членами ДЕК та всіма присутніми.

Заключне слово надається випускнику після завершення обговорення роботи. У ньому він у коректній формі дає відповіді на зауваження.

За вибором студента захист дипломної роботи може відбуватися іноземною мовою. Обов'язковим є виступ іноземною мовою в частині висвітлення резюме дипломної роботи.

Захист курсових робіт практично аналогічний захисту дипломних робіт, але відбувається в присутності комісії (3 чол.) із викладачів – наукових керівників курсових робіт.

5.2 Загальні критерії оцінювання наукової роботи

Наукова робота має продемонструвати: вміння автора логічно та аргументовано викладати матеріал, коректно використовувати статистичні та математичні методи для аналізу проблем; опанування ним сучасними методами наукового дослідження, проведення експериментів, навичок роботи власні узагальнення та висновки, працювати з літературою.

Критеріями оцінювання є:

- зовнішнє оформлення;
- змістовність та повнота розкриття теми;
- логічність та предметність висновків;
- знання відповідного теоретичного матеріалу і вміння використовувати його на практиці;
- наявність достатньої кількості належно оформлених посилань на використані джерела;
- достатньо повний список літератури з обраної проблеми (теми);
- якість та повнота виступу випускника;
- повнота відповідей на запитання членів ДЕК;
- оцінка роботи керівником та рецензентами.

Оцінюючи наукову роботу, комісія враховує не лише якість самого наукового дослідження, його наукову новизну, практичну значимість вміння захистити сформульовані положення та висновки, а й відповідність оформлення встановленим вимогам.

Оцінюється наукова робота за п'ятибальною шкалою. Рішення щодо підсумкової оцінки приймається більшістю голосів членів ДЕК за результатами публічного захисту з урахуванням висновків наукового керівника та рецензента.

Робота, в якій розкрито тему, прореферовані використані джерела, здійснено аналіз певної інформаційної та (або) статистичної бази даних, сформульовано висновки без необхідного їх обґрунтування не може бути оцінена вище «задовільно».

Робота, в якій зроблено власну оцінку використаних джерел, самостійно проаналізовано підібраний матеріал, інформацію щодо підприємства, організації, на базі яких досліджувалася тема, зроблені висновки та сформульовано пропозиції, але вони не є достатньо аргументованими, може бути оцінена на «добре».

Робота, в якій зроблено власну оцінку різноманітних джерел, зроблені власні дослідження і на їх основі – аргументовані висновки та обґрунтовані пропозиції, може бути оцінена на «відмінно».

Результати захисту дипломних робіт оформляються протоколом засідання Державної екзаменаційної комісії, що ведеться секретарем ДЕК, і заносяться до журналу реєстрації

виконаних робіт.

Результати захисту курсових робіт заносяться у заліково-екзаменаційну відомість.

Студент-випускники, які в повному обсязі підготували текст відповідної наукової роботи, можуть бути звільненими від публічного захисту роботи з виставленням оцінки «відмінно» у випадку, якщо вони є:

- автором або співавтором статті у фаховому виданні за тематикою дипломної роботи;
- призером міжнародних або всеукраїнських студентських олімпіад чи конкурсів наукових робіт за фаховим спрямуванням.

Звільнення від захисту дипломної роботи оформляється наказом ректора Закарпатського державного університету за поданням завідувача випускової кафедри та погодженням Вченої ради факультету не пізніше **7 календарних днів** до засідання ДЕК із захисту.

Результати оголошуються публічно у день захисту після оформлення протоколу засідання ДЕК.

Студент, який не захистив у затвердженій строк дипломну роботу, має право на повторну атестацію в наступний термін роботи ДЕК протягом трьох років після закінчення університету.

У випадку, коли захист дипломної роботи визнається незадовільним, ДЕК встановлює, чи може студент подавати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи він повинен підготувати дипломну роботу за новою темою.

ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Інститут економіки та міжнародних відносин
Факультет міжнародного бізнесу та менеджменту
Кафедра міжнародного бізнесу, логістики та менеджменту

Завідувачу кафедри
міжнародного бізнесу,
логістики та менеджменту

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Студента групи _____

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

ЗАЯВА

Прошу затвердити для виконання наступну тему кваліфікаційної роботи бакалавра, дипломної/магістерської роботи: « _____

_____».

«__» _____ 201_ р.
(дата)

_____ (підпис студента)

Розглянута на засіданні кафедри (протокол №__ від «__» _____ 201_ р.) та затверджена тема кваліфікаційної роботи бакалавра, дипломної/магістерської роботи:

« _____

_____».

Призначено наукового керівника:

Завідувач кафедри
міжнародного бізнесу,
логістики та менеджменту

_____ (підпис)

ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Інститут економіки та міжнародних відносин

Факультет міжнародного бізнесу та менеджменту

Кафедра міжнародного бізнесу, логістики та менеджменту

Завідувачу кафедри
міжнародного бізнесу,
логістики та менеджменту

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Студента групи _____

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

ЗАЯВА

Прошу затвердити для виконання наступну тему курсової роботи:

« _____ »

_____».

« ____ » _____ 201_ р.
(дата)

_____ (підпис студента)

Розглянута на засіданні кафедри (протокол №__ від « ____ » _____ 201_ р.) та затверджена тема курсової роботи:

« _____ »

_____».

Призначено наукового керівника:

Завідувач кафедри
міжнародного бізнесу,
логістики та менеджменту

_____ (підпис)

ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Інститут економіки та міжнародних відносин

Факультет міжнародного бізнесу та менеджменту

Кафедра міжнародного бізнесу, логістики та менеджменту

Завідувачу кафедри
міжнародного бізнесу,
логістики та менеджменту

Студента групи _____

ЗАЯВА

Прошу затвердити план дипломної роботи бакалавра / магістра / курсової роботи на тему:

« _____

_____»

у такій редакції: _____

План уточнено та погоджено з науковим керівником роботи.

Науковий керівник

_____ (_____)
(ПІБ) (підпис)

ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Факультет міжнародного бізнесу та менеджменту

Кафедра міжнародного бізнесу, логістики та менеджменту

Освітньо-кваліфікаційний рівень _____

Форма навчання: _____

Напрямок підготовки: _____

(шифр і назва)

Спеціальність: _____

(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

“__” _____ 20__ року

ЗАВДАННЯ

НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ (РОБОТУ) СТУДЕНТУ

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проекту (роботи) _____

керівник проекту (роботи) _____,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом УжНУ від “__” _____ 20__ року №__

2. Строк подання студентом проекту (роботи) _____

3. Вихідні дані до проекту (роботи) _____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) _____

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка

Студент

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Керівник проекту (роботи)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

**Приклади оформлення бібліографічного опису
у списку джерел, який наводять в науковій роботі**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Законодавчі та нормативні документи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. — Офіц. вид. — К. : Парлам. вид-во, 2006. — 207 с. — (Бібліотека офіційних видань). 2. Медична статистика статистика : зб. нормат. док. / упоряд. та голов. ред. В. М. Заболотько. — К. : МНІАЦ мед. статистики : Медінформ, 2006. — 459 с. — (Нормативні директивні правові документи). 3. Експлуатація, порядок і терміни перевірки запобіжних пристроїв посудин, апаратів і трубопроводів теплових електростанцій : СОУ-Н ЕЕ 39.501:2007. — Офіц. вид. — К. : ГРІФРЕ : М-во палива та енергетики України, 2007. — VI, 74 с. — (Нормативний документ Мінпаливенерго України. Інструкція).
Книги: Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 4. Василій Великий. Гомілії / Василій Великий ; [пер. з давньогрец. Л. Звонська]. — Львів : Свічадо, 2006. — 307 с. — (Джерела християнського Сходу. Золотий вік патристики IV—V ст. ; № 14). 5. Коренівський Д. Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах / Коренівський Д. Г. — К. : Ін-т математики, 2006. — 111 с. — (Математика та її застосування) (Праці / Ін-т математики НАН України ; т. 59). 6. Матюх Н. Д. Що дорожче срібла-золота / Наталія Дмитрівна Матюх. — К. : Асамблея діл. кіл : Ін-т соц. іміджмейкінгу, 2006. — 311 с. — (Ювеліри України ; т. 1). 7. Шкляр В. Елементал : [роман] / Василь Шкляр. — Львів : Кальварія, 2005. — 196, [1] с. — (Першотвір).
Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 8. Матяш І. Б. Діяльність Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині : історія, спогади, арх. док. / І. Матяш, Ю. Мушка. — К. : Києво-Могилян. акад., 2005. — 397, [1] с. — (Бібліотека наукового щорічника "Україна дипломатична" ; вип. 1). 9. Ромовська З. В. Сімейне законодавство України / З. В. Ромовська, Ю. В. Черняк. — К. : Прецедент, 2006. — 93 с. — (Юридична бібліотека. Бібліотека адвоката) (Матеріали до складання кваліфікаційних іспитів для отримання Свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю ; вип. 11). 10. Суберляк О. В. Технологія переробки полімерних та композиційних матеріалів : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Суберляк, П. І. Баштанник. — Львів : Растр-7, 2007. — 375 с.
Три автори	<ol style="list-style-type: none"> 11. Акофф Р. Л. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущей организации / Акофф Р. Л., Магидсон Д., Эддисон Г. Д. ; пер. с англ. Ф. П. Тарасенко. — Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2007. — XLIII, 265 с.
Чотири автори	<ol style="list-style-type: none"> 12. Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / [Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А.]. — К. : НДІ "Укragenпромпродуктивність", 2006. — 106 с. — (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи). 13. Механізація переробної галузі агропромислового комплексу : [підруч. для учнів проф.-техн. навч. закл.] / О. В. Гвоздев, Ф. Ю. Ялпачик, Ю. П. Рогач, М. М. Сердюк. — К. : Вища освіта, 2006. — 478, [1] с. — (ПТО: Професійно-технічна освіта).
П'ять і більше авторів	<ol style="list-style-type: none"> 14. Психологія менеджмента / [Власов П. К., Липницький А. В., Луцихина І. М. и др.] ; под ред. Г. С. Никифорова. — [3-е изд.]. — Х. : Гуманитар. центр, 2007. — 510 с. 15. Формування здорового способу життя молоді : навч.-метод. посіб. для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / [Т. В. Бондар, О. Г. Карпенко, Д. М. Дикова-Фаворська та ін.]. — К. : Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. — 115 с. — (Серія "Формування здорового способу життя молоді" : у 14 кн., кн. 13).
Без автора	<ol style="list-style-type: none"> 16. Історія Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря / [авт. тексту В. Клос]. — К. : Грані-Т, 2007. — 119 с. — (Грані світу). 17. Воскресіння мертвих : українська барокова драма : антологія / [упорядкув., ст., пер. і прим. В. О. Шевчук]. — К. : Грамота, 2007. — 638, [1] с. 18. Тіло чи особистість? Жіноча тілесність у вибраній малій українській прозі та графіці кінця ХІХ — початку ХХ століття : [антологія / упоряд.: Л. Таран, О. Лагутенко]. — К. : Грані-Т, 2007. — 190, [1] с. 19. Проблеми типологічної та квантитативної лексикології : [зб.наук.праць / наук. ред. Каліущенко В. та ін.]. — Чернівці : Рута, 2007. — 310 с.

Багатотомний документ	<p>20. Історія Національної академії наук України, 1941—1945 / [упоряд. Л. М. Яременко та ін.]. — К. : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2007— . — (Джерела з історії науки в Україні). Ч. 2 : Додатки — 2007. — 573, [1] с.</p> <p>21. Межгосударственные стандарты : каталог в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Рубцова Е. Ю. ; ред. Иванов В. Л.]. — Львов : НТЦ "Леонорм-Стандарт", 2005— . — (Серия "Нормативная база предприятия"). Т. 1. — 2005. — 277 с.</p> <p>22. Дарова А. Т. Неисповедимы пути Господни... : (Дочь врага народа) : трилогия / А. Дарова. — Одесса : Астропринт, 2006— . — (Сочинения : в 8 кн. / А. Дарова ; кн. 4).</p> <p>23. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : Особенная часть : в 6 т. / Н. П. Кучерявенко. — Х. Право, 2002— . — Т. 4: Косвенные налоги. — 2007. — 534 с.</p> <p>24. Реабілітовані історією. Житомирська область : [у 7 т.]. — Житомир : Полісся, 2006— . — (Науково-документальна серія книг "Реабілітовані історією" : у 27 т. / голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова) [та ін.]). Кн. 1 / [обл. редкол.: Синявська І. М. (голова) та ін.]. — 2006. — 721, [2] с.</p> <p>25. Бондаренко В. Г. Теорія ймовірностей і математична статистика. Ч.1 / В. Г. Бондаренко, І. Ю. Канівська, С. М. Парамонова. — К. : НТУУ "КПІ", 2006. — 125 с.</p>
Матеріали конференцій, з'їздів	<p>26. Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників ["Молодь України і аграрна реформа"], (Харків, 11—13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. — Х. : Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. — 167 с.</p> <p>27. Кібернетика в сучасних економічних процесах : зб. текстів виступів на республік. міжвуз. наук.-практ. конф. / Держкомстат України, Ін-т статистики, обліку та аудиту. — К. : ІСОА, 2002. — 147 с.</p> <p>28. Матеріали ІХ з'їзду Асоціації українських банків, 30 червня 2000 р. інформ. бюл. — К. : Асоц. укр. банків, 2000. — 117 с. — (Спецвип.: 10 років АУБ).</p> <p>29. Оцінка й обґрунтування продовження ресурсу елементів конструкцій : праці конф., 6—9 черв. 2000 р., Київ. Т. 2 / відп. Ред. В. Т. Троценко. — К. : НАН України, Ін-т пробл. міцності, 2000. — С. 559—956, ХІІІ, [2] с. — (Ресурс 2000).</p> <p>30. Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій : зб. наук. праць / наук. ред. В. І. Моссаковський. — Дніпропетровськ : Навч. кн., 1999. — 215 с.</p> <p>31. Ризикологія в економіці та підприємстві : зб. наук. праць за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф., 27-28 берез. 2001 р. / М-во освіти і науки України, Держ податк. адмін. України [та ін.]. — К. : КНЕУ : Акад. ДПС України, 2001. — 452 с.</p>
Препринти	<p>32. Шилаєв Б. А. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ/ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов / Шилаєв Б. А., Воеводин В. Н. — Х. ННЦ ХФТИ, 2006. — 19 с. — (Препринт / НАН України, Нац. науч. центр "Харьк. физ.-техн. ин-т" ; ХФТИ 2006-4).</p> <p>33. Панасюк М. І. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами / Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. — Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. — 7, [1] с. — (Препринт / НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).</p>
Депоновані наукові праці	<p>34. Социологическое исследование малых групп населения / В. И. Иванов [и др.] ; М-во образования Рос. Федерации, Финансовая академия. — М., 2002. — 110 с. — Деп. в ВИНИТИ 13.06.02, № 145432.</p> <p>35. Разумовский, В. А. Управление маркетинговыми исследованиями в регионе / В. А. Разумовский, Д. А. Андреев. — М., 2002. — 210 с. — Деп. в ИНИОН Рос. акад. наук 15.02.02, № 139876.</p>
Словники	<p>36. Географія : словник-довідник / [авт.-уклад. Ципін В. Л.]. — Х. : Халімон, 2006. — 175, [1] с.</p> <p>37. Тимошенко З. І. Болонський процес в дії : словник-довідник основ. термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. / З. І. Тимошенко, О. І. Тимошенко. — К. : Європ. ун-т, 2007. — 57 с.</p> <p>38. Українсько-німецький тематичний словник [уклад. Н. Яцко та ін.]. — К. : Карпенко, 2007. — 219 с.</p> <p>39. Європейський Союз : словник-довідник / [ред.-упоряд. М. Марченко]. — 2-ге вид., оновл. — К. : К.І.С., 2006. — 138 с.</p>
Атласи	<p>40. Україна : екол.-геогр. атлас : присвяч. всесвіт. дню науки в ім'я миру та розвитку згідно з рішенням 31 сесії ген. конф. ЮНЕСКО / [наук. редкол.: С. С. Куруленко та ін.]; Рада по вивч. продукт. сил України НАН України [та ін.]. — / [наук. редкол.: С. С. Куруленко та ін.]. — К. : Варта, 2006. — 217, [1] с.</p> <p>41. Анатомія пам'яті : атлас схем і рисунків провідних шляхів і структур нервової системи, що беруть участь у процесах пам'яті : посіб. для студ. та лікарів / О. Л. Дроздов, Л. А. Дзяк, В. О. Козлов, В. Д. Маковецький. — 2-ге вид., розшир. та доповн. — Дніпропетровськ : Пороги, 2005. — 218 с.</p> <p>42. Куерда Х. Атлас ботаніки / Хосе Куерда ; [пер. з ісп. В. Й. Шовкун]. — Х. : Ранок, 2005. — 96 с.</p>

Стандарти	<p>43. Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT) : ДСТУ ISO 7000:2004. — [Чинний від 2006-01-01]. — К. : Держспоживстандарт України 2006. — IV, 231 с. — (Національний стандарт України).</p> <p>44. Якість води. Словник термінів : ДСТУ ISO 6107-1:2004 — ДСТУ ISO 6107-9:2004. — [Чинний від 2005-04-01]. — К. : Держспоживстандарт України, 2006. — 181 с. — (Національні стандарти України).</p> <p>45. Вимоги щодо безпечності контрольно-вимірювального та лабораторного електричного устаткування. Частина 2-020. Додаткові вимоги до лабораторних центрифуг (EN 61010-2-020:1994, IDT) : ДСТУ EN 61010-2-020:2005. — [Чинний від 2007-01-01]. — К. : Держспоживстандарт України, 2007. — IV, 18 с. — (Національний стандарт України).</p>
Каталоги	<p>46. Межгосударственные стандарты : каталог : в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Павлюкова В. А. ; ред. Иванов В. Л.]. — Львов : НТЦ "Леонорм-стандарт, 2006— . — (Серия "Нормативная база предприятия"). Т. 5. — 2007. — 264 с. Т. 6. — 2007. — 277 с.</p> <p>47. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : каталог-довідник / [авт.-упоряд. М. Зобків та ін.]. — Львів : Новий час, 2003. — 160 с.</p> <p>48. Університетська книга : осінь, 2003 : [каталог]. — [Суми : Унів. кн., 2003]. — 11 с.</p> <p>49. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Горницкая И. П., Ткачук Л. П. — Донецк : Лебедь, 2005. — 228 с.</p>
Бібліографічні показники	<p>50. Куц О. С. Бібліографічний показчик та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2006 році / О. Куц, О. Вацеба. — Львів : Укр. технології, 2007. — 74 с.</p> <p>51. Систематизований показчик матеріалів з кримінального права, опублікованих у Віснику Конституційного Суду України за 1997—2005 роки / [уклад. Кириць Б. О., Потлань О. С.]. — Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2006. — 11 с. — (Серія: Бібліографічні довідники ; вип. 2).</p>
Дисертації	<p>52. Петров П.П. Активність молодих зірок соячної маси: дис. ... доктора фіз.-мат. наук : 01.03.02 / Петров Петро Петрович. — К., 2005. — 276 с.</p>
Автореферати дисертацій	<p>53. Новосад І.Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гнучких гвинтових конвеєрів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.02.08 „Технологія машинобудування” / І. Я. Новосад. — Тернопіль, 2007. — 20, [1] с.</p> <p>54. Нгуен Ші Данг. Моделювання і прогнозування макроекономічних показників в системі підтримки прийняття рішень управління державними фінансами : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.13.06 „Автоматиз. системи упр. та прогрес. інформ. технології” / Нгуен Ші Данг. — К., 2007. — 20 с.</p>
Авторські свідоцтва	<p>55. 1. А. с. 1007970 СССР, МКИ³ В 25 J 15/00. Устройство для захвата неориентированных деталей типа валов / В. С. Ваулин, В. Г. Кемайкин (СССР). — № 3360585/25-08 ; заявл. 23.11.81 ; опубл. 30.03.83, Бюл. № 12.</p>
Патенти	<p>56. 1. Пат. 2187888 Российская Федерация, МПК⁷ Н 04 В 1/38, Н 04 J 13/00. Приемопередающее устройство / Чугаева В.И.; заявитель и патентообладатель Воронеж. науч.-исслед. ин-т связи. — № 2000131736/09 ; заявл. 18.12.00 ; опубл. 20.08.02, Бюл. № 23 (II ч.).</p>
Частина книги, періодичного, продовжаного видання	<p>57. Козіна Ж. Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор / Ж. Л. Козіна // Теорія та методика фізичного виховання. — 2007. — № 6. — С. 15—18, 35—38.</p> <p>58. Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень / Тетяна Гранчак, Валерій Горовий // Бібліотечний вісник. — 2006. — № 6. — С. 14—17.</p> <p>59. Валькман Ю. Р. Моделирование НЕ-факторов — основа интеллектуализации компьютерных технологий / Ю. Р. Валькман, В. С. Быков, А. Ю. Рыхальский // Системні дослідження та інформаційні технології. — 2007. — № 1. — С. 39—61.</p> <p>60. Ма Шуїн Проблеми психологічної підготовки в системі фізкультурної освіти / Ма Шуїн // Теорія та методика фізичного виховання. — 2007. — № 5. — С. 12—14.</p> <p>61. Регіональні особливості смертності населення України / Л. А. Чепелевська, Р. О. Моїсеєнко, Г. І. Баторщина [та ін.] // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. — 2007. — № 1. — С. 25—29.</p> <p>62. Валова І. Нові принципи угоди Базель II / І. Валова ; пер. з англ. Н. М. Середи // Банки та банківські системи. — 2007. — Т. 2, № 2. — С. 13—20.</p> <p>63. Зеров М. Поетична діяльність Куліша // Українське письменство XIX ст. Від Куліша до Винниченка : (нариси з новітнього укр., письменства) : статті / Микола Зеров. — Дрогобич, 2007. — С. 245—291.</p> <p>64. Третьяк В. В. Возможности использования баз знаний для проектирования технологии взрывной штамповки / В. В. Третьяк, С. А. Стадник, Н. В. Калайтан // Современное состояние использования импульсных источников энергии в промышленности : междунар. науч.-техн. конф., 3-5 окт. 2007 г. : тезисы докл. — Х., 2007. — С. 33.</p> <p>65. Чорний Д. Миське самоврядування: тягарі проблем, принади цивілізації / Д. М. Чорний // По лівий бік Дніпра: проблеми модернізації міст України : (кінець XIX—початок XX ст. / Д. М. Чорний. — Х., 2007. — Розд. 3. — С. 137—202.</p>

Інтернет ресурси	<p>66. Богомольний Б. Р. Медицина екстремальних ситуацій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. мед. вузів III—IV рівнів акредитації / Б. Р. Богомольний, В. В. Кононенко, П. М. Чуєв. — 80 Min / 700 MB. — Одеса : Одес. мед. ун-т, 2003. — (Бібліотека студента-медика) — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 12 см. — Систем. вимоги: Pentium ; 32 Mb RAM ; Windows 95, 98, 2000, XP ; MS Word 97-2000.— Назва з контейнера.</p> <p>67. Розподіл населення найбільш численних національностей за статтю та віком, шлюбним станом, мовними ознаками та рівнем освіти [Електронний ресурс] : за даними Всеукр. перепису населення 2001 р. / Держ. ком. статистики України ; ред. О. Г. Осауленко. — К. : CD-вид-во "Інфодиск", 2004. — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) : кольор. ; 12 см. — (Всеукр. перепис населення, 2001). — Систем. вимоги: Pentium-266 ; 32 Mb RAM ; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. — Назва з титул. екрану.</p> <p>68. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті : (підсумки 10-ї Міжнар. конф. „Крим-2003”) [Електронний ресурс] / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // Бібліотечний вісник — 2003. — № 4. — С. 43. — Режим доступу до журн. :</p> <p>69. http://www.nbuv.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm.</p>

Примітки:

1. Бібліографічний опис оформлюється згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».

2. Опис складається з елементів, які поділяються на обов'язкові та факультативні. У бібліографічному описі можуть бути тільки обов'язкові чи обов'язкові та факультативні елементи. Обов'язкові елементи містять бібліографічні відомості, які забезпечують ідентифікацію документа. Їх наводять у будь-якому описі.

Проміжки між знаками та елементами опису є обов'язковими і використовуються для розрізнення знаків граматичної і приписаної пунктуації.

Зміст

Вступ	5
Розділ 1 (Назва)	7
1.1. (Назва)	9
1.2. (Назва)	12
1.3. (Назва)	15
Розділ 2. (Назва)	18
2.1. (Назва)	19
2.2. (Назва)	22
2.3. (Назва)	25
Висновки	28
Resume	31
Список використаних джерел та літератури	32
Додатки	35

Приклад реферату бакалаврської/магістерської роботи**РЕФЕРАТ**

до випускної кваліфікаційної роботи бакалавра
на тему:

**«Економічні фактори формування
умов зовнішньої торгівлі»**

Випускна кваліфікаційна робота бакалавра містить 45 сторінок, 10 таблиць, 5 рисунків, список використаних джерел та літератури із 60 найменувань, 10 додатків.

У роботі досліджено основні теоретичні концепції формування умов зовнішньої торгівлі та зміни відносних цін. Системно розглянуто роль умов торгівлі у формуванні макроекономічної політики, а також структурну адаптацію економіки до зміни умов торгівлі, використання та оптимізацію іноземних позик, переміщення факторів виробництва між секторами економіки залежно від покращання та погіршення умов торгівлі в Україні. Визначено умови торгівлі в контексті основних векторів інтеграції економіки України в світове господарство. Проаналізовано вплив на умови торгівлі регулювання відносних цін на експортну та імпорتنу продукцію, критерії оптимальних обсягів виробництва на внутрішній та зовнішній ринки, місце та роль внутрішньогалузевої торгівлі.

Ключові слова: експорт, імпорт, зовнішньоекономічна діяльність, товари, послуги, іноземні інвестиції, інтеграція, внутрішньогалузева торгівля.

**ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ, ЛОГІСТИКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ**

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни « _____ »

на тему: « _____
_____ »

Студента (ки) 2 курсу ДМБ групи
галузь знань

напряму підготовки

(прізвище та ініціали)

Керівник _____

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

м. Ужгород - 2013 рік

ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ, ЛОГІСТИКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

Іванов Іван Іванович

**Проблеми, шляхи та перспективи розвитку малого та середнього бізнесу
Закарпатської області
(зовнішня економічна діяльність)**

Кваліфікаційна робота бакалавра

Напрямок підготовки 6.030206 – міжнародний бізнес

Науковий керівник:

(наукове звання, посада, ПІБ)

Ужгород – 2013

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Факультет міжнародного бізнесу та менеджменту
Кафедра міжнародного бізнесу, логістики та менеджменту

Реєстраційний номер _____

Дата «__» _____ 200__ р.

Наливайко Іван Іванович

**СВІТОВИЙ РИНОК КАПІТАЛІВ:
СУТЬ І СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ**

Кваліфікаційна робота бакалавра

Напрямок підготовки 6.030206 – міжнародний бізнес

Допущено до захисту:
завідувач кафедри
міжнародного бізнесу,
логістики та менеджменту

Науковий керівник:
к.е.н, доц. Нетудихата В.П.
(наукове звання, посада, ППБ)

(наукове звання, ППБ)

(підпис)

Роботу захищено з оцінкою _____ «__» _____ 200__ р.
Підписи членів комісії _____

**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE
UZHGOROD NATIONAL UNIVERSITY
International Business and Management Faculty
International Business, Logistics and Management**

Registration No. _____

Date of «__» _____ 201__

Ivanov Ivan Ivanovych

Problems, ways and prospects for development of small business in Transcarpathia region (foreign economic activity)

Bachelor's Thesis

Specialty 6.030206 - International Business

Admitted for defence:
Head of International
Business, Logistics and Management
Department

Scientific supervisor:
prof. Budkin V.S.
(scientific degree, surname, name)

(scientific degree, surname, name)

(signature)

The thesis is defended with the mark _____ «__» _____ 201__
Signatures of komission members _____

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Факультет міжнародного бізнесу та менеджменту
Кафедра міжнародного бізнесу, логістики та менеджменту

Регістраційний номер _____

Дата «__» _____ 200__ р.

Наливайко Іван Іванович

СВІТОВИЙ РИНОК КАПІТАЛІВ:
СУТЬ І СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ

ДИПЛОМНА РОБОТА

Спеціальність 7.03020601 – міжнародний бізнес

Допущено до захисту:
завідувач кафедри
міжнародного бізнесу
логістики та менеджменту

Науковий керівник:
к.е.н. доц. Нетудихата В.П.
(наукове звання, посада, ПІБ)

(наукове звання, ПІБ)

(підпис)

Роботу захищено з оцінкою _____ «__» _____ 200__ р.
Підписи членів комісії _____

ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Факультет міжнародного бізнесу, логістики та менеджменту
Кафедра міжнародного бізнесу, логістики та менеджменту

Рецензія на кваліфікаційну роботу бакалавра/дипломну роботу магістра

Студент _____

Тема роботи _____

Спеціальність і група _____

Обсяг випускної роботи _____

Загальна характеристика випускної роботи бакалавра/магістра:

Актуальність теми _____

Відповідність вимогам оформлення _____

Практична значимість _____

Характеристика виконання кожного розділу випускної роботи (ступінь розкриття теоретичної частини, застосування методів економічного аналізу, наявність табличного, графічного матеріалів, наявність власних пропозицій):

I Розділ _____

II Розділ _____

III Розділ _____

IV Розділ _____

Resume _____

Позитивні сторони _____

Зауваження до роботи _____

Відгук про роботу в цілому _____

Попередня оцінка роботи _____

Рецензію склав _____

(посада, місце роботи, ПІБ, підпис)

ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Факультет міжнародного бізнесу, логістики та менеджменту
Кафедра міжнародного бізнесу, логістики та менеджменту

Відгук керівника випускної роботи бакалавра/магістра

Студент _____

Тема роботи _____

Спеціальність і група _____

Керівник _____

(посада, ПІБ, підпис)

Для нотаток

Комп'ютерна верстка Бродич А.І.

Підписано до друку 31.10.2013 р.

Умов. друк. арк.: 2,3

Редакційно-видавничий відділ ДВНЗ «УжНУ»
88015, м.Ужгород, вул. Заньковецької, 89-А
тел.(03122)66-20-51, тел./факс (0312)61-25-35

